

Кіровоградська область  
Областотекма ім. П. М. Кругляка  
№ 16

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

# Молодий Комунар

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ (МДС)

Виходить з 6 грудня  
1939 року

№ 51 (4130).

СУБОТА

8

ГРУДНЯ  
1990 р.

Ціна 8 коп.

НА ВАШ СМАК:

3 СТОР.

«МК»-91. ЯКИМ  
ЙОМУ БУТИ! ЧИ НЕ  
ВПЕРШЕ НАПЕРЕ-  
ДОДНІ ПЕРШОГО  
НОВОРІЧНОГО НО-  
МЕРА ЖУРНАЛІСТИ  
НЕПЕВНО РОЗВО-  
ДЯТЬ РУКАМИ, БО...

4 СТОР.

Німці очима ра-  
дянця - комсомоль-  
ця —

5 СТОР.

Наш корінь! Кіль-  
ка думок про лау-  
реата премії імені  
Яновського —

6 7 СТОР.

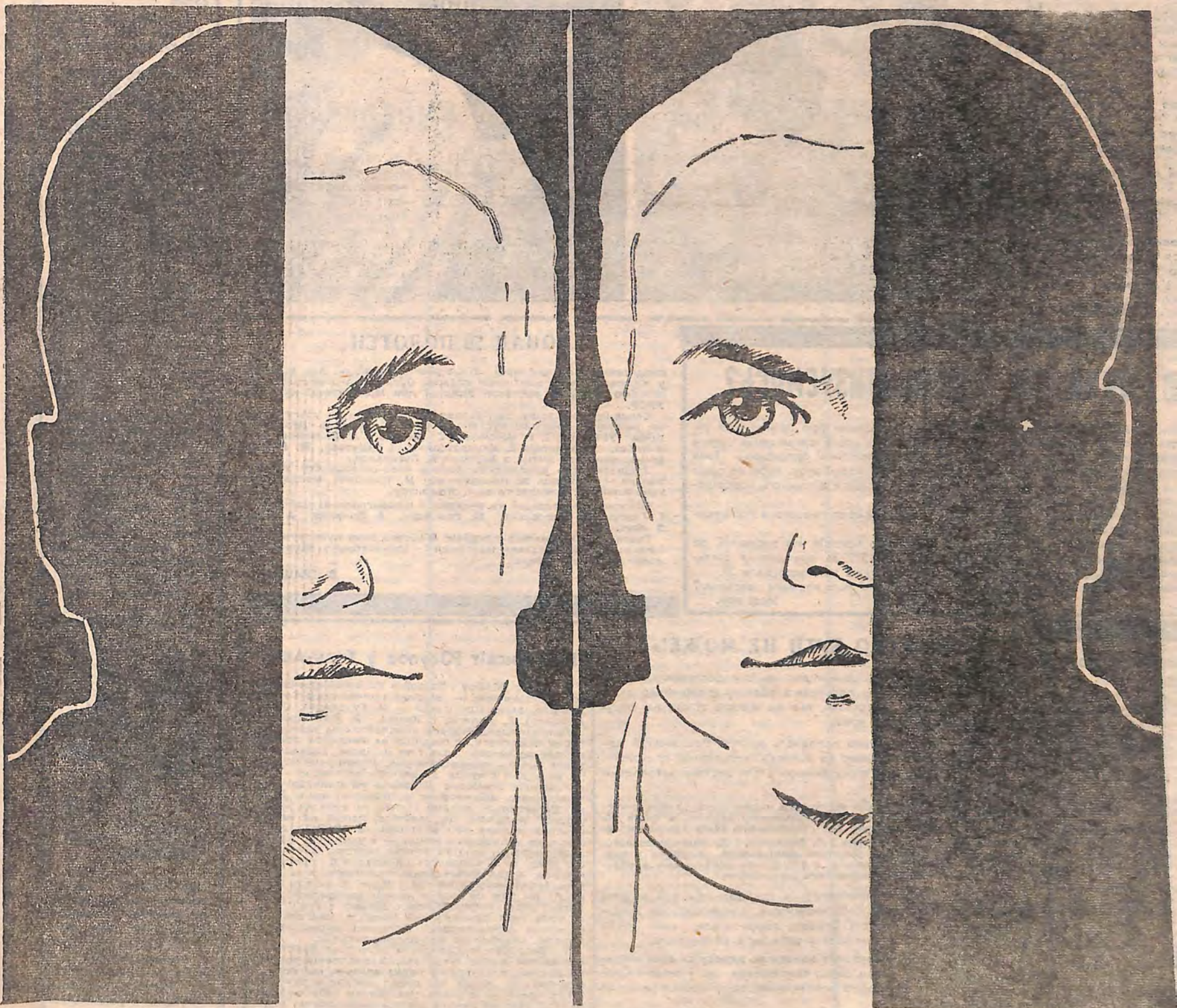
«Вітрила», повні  
мусонів —

8 СТОР.

«У погоні за сен-  
сацією» — так років

кілька тому старші  
за фаховою ієрар-  
хією журналісти  
оцінили наше звер-  
тання до такої з-по-  
між тем життя як  
гомосексуалізм. Що  
нового? —

9 СТОР.



Ще 11 днів вам є для передплати  
на «Молодий комунар». Індекс —  
61103, ціна на рік — 6 крб.

## ОДНОДУМНІСТЬ УБИВАЄ ДУМКИ

Мал. С. ПОНОМАРЬОВА.



## СОЛОДКІ ПРИЗИ

30 листопада в актовому залі будівельного технікуму ім. В. Ю. Колясненка відбувся огляд-конкурс художньої самодіяльності учнів першого курсу. Майбутні будівельники виконували естрадні, бардовські пісні, весело кружляли в танці, читали гуморески. Найбільше ж сподобався глядачам виступ учнів 13-ї групи. У них, як у справжнього творчого колективу, був свій конфранс; та й задушевна українська пісня цих дітей і юнаків викликала теплі почуття в аудиторії. Невдара саме їм журі присудило I місце. Друге й третє виборили групи 11-та і 12-та. Усім учасникам конкурсу були вручені солодкі кондитерські вироби, а найбільш активним І. Великий, Н. Вергун, Л. Сіненко, О. Кадигроб, В. Москаленко, О. Ройтман і В. Ткаченко — грамоти.

Хочеться подякувати всім учасникам та організаторам конкурсу за приємні хвилини.

**С. КУСКЕНКО,**  
викладач будівельного технікуму.

## Бідні люди

У №1

— Зрозуміте, молодий чоловіче: ніхто не відміння рішення міськвиконкому щодо забезпечення товарами насамперед черговиків, — доводили йому.

Молодий чоловік не погоджувався: «Є таке рішення. Із введенням купонів усі попередні черги відмінюються».

Інцидент цей виник у магазині № 25. Того дня туди завезли дефіцитні товари: 48 пилососів, 26 холодильників марки «Саратов», 13 холодильників «Кристалл», 14 — «Днепр». Власне, товари ці призначалися для магазину «Світлячок», де ще недавно доводилося гасити подібну «пожежу». Магазин же № 25 торгує дефіцитами тимчасово. «Ну що я можу зробити? — розпачливо говорить завідувача магазином Л. В. Пуляк. — Люди цілими днями чекають товару. Чи вирішать проблему якісь 48 пилососів, коли черга йде на тисячі?».

Людмила Василівна не відкриває істини. Інциденти в торгівлі, що виникають час від часу з якоюсь неймовірною послідовністю, у мене особисто викликають біль і сором. Як сказав відомий сатирик «За державу обурливо». Керуючий справами міськвиконкому П. Ф. Руденко, якому вже не вперше доводиться розбирати подібні інциденти, скрушно хитає головою: «Бідні люди».

Справді, ну що можна сказати тим, хто не може придбати холодильник чи пилососа, які, між іншим, посилено рекламуються пресою, телебаченням. Я взагалі цього не розумію: рекламують шампуні, хутра, різні інші речі, а підказали б краще, де все це брати. Хоч у десяток черг записуйся!

Треба зазначити, інцидент у магазині № 25 виник через чергу. Адміністрація, отримавши дефіцит, сповістила людей, які сто-

ять у так званій «впорядкованій» черзі. Але в магазині виникла жива черга, що ніяк не бажала миритися із «впорядкованою». Люди вимагали реалізувати товар. Не допомагали ні вмовляння торговельних працівників, ні посиленний наряд патрульно-постової служби. І лише втручання П. Ф. Руденка дещо заспокоїло покупців і вони потроху почали розходитись.

Молодий чоловік, що найголосніше доводив несправедливість впорядкованої черги, виявився кооператором. «У мене є купони, у мене є гроші, але в мене немає холодильника. Що ви мене заспокоєте!» — гримнув він на мене спересердя, коли я почала закликати його не нервувати через якийсь там холодильник.

Бідні люди. Коли вони скінчаються, ці постійні дефіцити?

**В. ФЕДОРОВА.**

м. Кіровоград.

## ДЕМОКРАТИ ОБ'ЄДНУЮТЬСЯ

2 грудня в палаці культури ім. Компанієць відбулися установчі збори регіональної організації Демократичної партії України. На збори від 75 членів партії прибули представники первинних осередків зі Світловодська, Олександрії, Гайворона і Кіровограда.

На зборах обговорювалися проекти Статуту і Програми партії, обрано керівний орган — Раду Кіровоградської регіональної організації ДПУ, до складу якої ввійшло п'ять чоловік, котрі працюватимуть на громадських засадах.

Обрані делегати на установчий з'їзд партії, який намічено провести у Києві 15—16 грудня.

Установчі збори закінчилися співом національного гімну «Ще не вмерла України».

Наш кор.

Був, було... Дисонансом суєти і непереносності сьогодення став міський конкурс виконавців балетних танців, що вітав початок зими. Наш читач і фотокор із його ДЕМЧУК являв собою катарсис, чим і запропонував поділитися з рештою. А хто виконав лише концертну, уточнює, що на знімку справа — учасниця ансамблю «Золотоце» МБК імені Компанієць Христя МАКОВІЙ.



## ПОНАД 50 ПОЛОТЕН

представлено на виставці «Мальовничі Україна», яка відкрита у Кіровоградській картинній галереї. Організована виставка Дирекцією художніх виставок України при Міністерстві культури УРСР.

Серед кращих робіт, які, безперечно, привернуть увагу глядача, живопис народного художника СРСР, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка С. Шишина, А. Пламеницького з Києва, закарпатців Е. Кондратовича, І. Шутева, М. Романішина, молодого митця з Харкова В. Погорелова.

Зацікавленість викликають роботи чехословацького майстра пензля — українця за походженням М. Трембача, молдавських художників Е. Романеску та І. Кожонару.

Широко представлені на виставці і кіровоградські майстри — Г. Гнатюк, С. Шаповалов, М. Надєждин, А. Данилов, А. Янов, О. Логвинюк.

Твори наших земляків придбані Міністерством культури УРСР і по закінченні виставки назавжди залишаться у Кіровоградській картинній галереї.

**В. ГРИШИН.**

## В ЯКИЙ БІК ДЕПОЛІТИЗУЄМОСЬ?

Рада трудового колективу КІСМу прийняла рішення про припинення діяльності на своїй території нових громадсько-політичних організацій і рухів до появи Закону УРСР про партії та громадсько-політичні організації. Таке рішення можна було б розцінити як прояв деполітизації вузу, який не одне слово в рішенні — «нових». Отже, вирішили припинити діяльність новостворених партій і рухів, звичайно ж, крім КПРС.

У КІСМі є представники Руху, СЧУМУ, партії демократичного відродження України, соціал-демократи.

Рада трудового колективу інституту налічує сто чоловік. На засіданні, де приймалося вищезгадане рішення, були присутні 57. За припинення діяльності нових громадсько-політичних організацій і рухів проголосували 29.

Цікаво, чим викликане дане рішення і чи можна його вважати законним?

Наш кор.

## «ТАКОГО БУТИ НЕ МОЖЕ!»

Кіровоградці, чи то чекаючи чудес, чи їх спростування, 28—29 листопада веселим гуртом посунули в обласну філармонію дивитися програму Герти Онисевич, яка не минула зі своїми фокусами й нашого степового краю.

Нічого й казати, непогано володіють артисти Ростовської філармонії трюковою технікою та знанням популярної психології. Але я не певен, що хоч хтось вийшов з тієї вистави захоплений відчуттям свята.

Намагаючись довести, що всі чудеса, окрім їхніх трюків з «ясноваченням», «чудо-енергією», «зарядженою водою», є лише обдурювання чесних громадян для спустошення їхніх гаманців, артисти звалювали в одну купу і Л. Мессінга, і А. Кашпіровського, і Алана Чумана разом із Джуніо Давіташвілі, додаючи у кінтейл ще й звичайних шахраїв, а головними злочинцями в обдурюванні темного народу виявились журналісти.

Можна погодитися з оптимістичним твердженням, що людина перш за все здатна сама себе викликати, спираючись на заклядені природою можливості. Справді, перш за все, нам треба знати свій організм та повірити у себе як в особистість.

Однак викликають здивування закиди на адресу східної медицини чи навіть йоги, а тим більш твердження, що у людей Сходу, мовляв, навіть фізіологія зовсім інша, тому все це для європейця не годиться.

Можна посперечатися й стосовно думки, що всі можливості Джуніо Давіташвілі та справжніх чи то «ліпових» чигителів — це лише створена нами самими легенда. Може, це й справді так, але стосовно тих, хто, на відміну від Джуніо, приховує свою методичку, а не намагається якомога ширше її вивчити, пояснити й поширити.

Справа в тому, що коли проводяться експерименти із вилученням з організму жабри серцем, або навіть з мікроорганізмами та клітинами, коли для успішних вимірювань використовуються техніка, то пояснити все лише фонусами трохи важче.

**Л. КАРАСЬ.**

## НЕ ШУКАЙТЕ ТУЮ «СЛАВУ»...

Приблизно так (тільки по-російськи) відповіли мені біля своєї прохідної молоді робітниця 2-го Московського заводу годинників. Запитав я про наручні годинники «Слава» — чи не перестали, бува, їх виготовляти. Адже не тільки на Україні — в Москві механічних годинників у магазинах вдень з вогнем не знайдеш, а мій зламався.

Дівчата сміялися і понаказували на руках свої импортні електронні годинники. Накрутив я собі годинники, а свої — вони у нас «німці» — придбати не можемо. Вся «Слава» йде на склад і там буде іржавіти до Нового року, до ринку.

На прощання дівчата обнадіяли, що в 1991 році їхню «Славу» можна буде придбати за якусь... сотню карбованців. Словом, до Нового року доведеться бути щасливою людиною — ходити без годинника.

**Т. МИХАЙЛЕВИЧ.**

## Пройдисвіт Юсупов у Тель-Авіві

У нового фільму «Паспорт» багатообіцяюча афіша. Постановник — відомий комедіограф Георгій Данелія, виконавці ролей — Н. Гундарева, О. Янковський, С. Леонів, І. Кваша, А. Джигарханян. Пригодницька фабула «Паспорта» не примушує серце замирати. Комедія не викликає болю в ребрах од реготу, хоча і те й інше задумано й знято досить професійно. Лірично-ностальгічна нота хоч і чути, та звучить не голосно — вона скоріше показана візуально на прикладі долі колишнього військового розвідника часів Великої Вітчизняної, котрий ступає на міни на «батьківщині предків». Це, здається, перша на наших екранах стрічка про еміграцію в СРСР, і зразу про таке драматичне явище — з усмішкою... Можливо, якщо ми до того бачили серйозні фільми на цю тему, то й «Паспорт» оцінювали б просто за жанром. А так фільм більш сприймається як джерело інформації: а як там у Відні? А як там в Ізраїлі? Як там колишнім нашим доводиться? Очевидно, доля головного героя Мераба з Груай (його роль грає французький актор) в еміграції — нетипова. А яка типова? Питання, звісно, не до Данелії, скоріше до кінорежисерів.

У «Паспорті» є прекрасна акторська робота — «нащадок» князя Юсупова». В зенітській куфайці, бритий, у балайці пачка доларів, які він по-дурному, до синців під оком, спускає в рулетку. Якщо треба — в нього з'являється бабуся-єврейка, сам стає чи синагогальним служником, чи арабським шейхом, чи закоханим. Таку людину ніяке середовище ніколи не втратить, і ніяка сила не вичепає із нього такого знайомого нам пристосуванського тавра. Янковський витис із «Юсупова» навіть більше, ніж це можливо. А от Гундарева й Леонів, здатні розцвітати й епізодичну роль у «Паспорті» цього, мені здається, не зробили.

**Н. ГРИГОР'ЄВА.**

## СВІТ ДОВКОЛІ

Майже тисяча колишніх радянських громадян, які вийшли в Ізраїль, зайнялися «найдревнішою професією». Не менше 500 емігрантів стали проститутками тільки в Тель-Авіві. 250 працюють «масажистками» і 150 — «партнершами» одинаків.

**А ЯК БУТИ НАШИМ ОДИНАКАМ!**



За даними «Упрсільгоспхімії», простежується тенденція до зниження вмісту нітрів у продукції рослинництва, вирощеної в господарствах України. Якщо на початок вересня минулого року цей вміст на 11 відсотків перевищував гранично допустимі концентрації, то на цей же час нинішнього року перевищення становило 9 відсотків.

**А МОЖЕ НА СЕЛІ ЇХ УЖЕ НЕМА КОМУ В ЗЕМЛЮ СИПАТИ!**



Останній крик моди на Заході — прикрашати біжутерією верхню частину стегна. Виготовлено навіть діамантову біжутерію, що спеціально прикріплюється до жіночих під'язок.

**ТЕПЕР ГРАБІЖНИКИ НАКАЗУВАТИМУТ: СУКНО ДОГОРИ!**

В Ужгороді тепер можна відвідати баварського пива. Два дні у готелі «Закарпаття» його давали навіть не за купони, а безкоштовно. Так рекламував свою продукцію новий пивзавод, куплений в Австрії.

**ГУБИТЬ ЛЮДЕЙ НЕ ПИВО, А НАШЕ «ЩАСЛИВЕ» ЖИТТЯ.**



Відомий американський режисер Стівен Спілберг серйозно задумується над тим, чи не емігрувати йому до Великобританії. Невідомі ось уже протягом довгого часу погрожують режисерові смертю.

**НЕВЖЕ АВТОР ФІЛЬМІВ ТЕПЕР ЖИТИМЕ ЗА ЧУЖИМ СЦЕНАРИЄМ! (За матеріалами преси).**





Олег ТИХИЙ. — недавній воїн, залишився працювати у рідному селі на Рівнянському ремонтно-транспортному підприємстві, що в Новоукраїнському районі. Солдатський гарт і дисципліна стали добрими супутниками в його молодому житті і праці. Завжди у належному технічному стані підтримує автомобіль «ГАЗ-53», економно старастя витрачати пального. За добросовісне ставлення до праці, поважають молодого водія в колективі.  
Л. САБИЦЬКИЙ.  
Фото автора.

## ВИБРИКИ ПЛЮРАЛІЗМУ

Замітки «Проводи передчасні» першого секретаря обкому комсомолу С. Снопкова, видруковані в 50 номері «МК» 1 грудня ц. р., викликали у мене занепокоєння.

Перший констатує, що частина публікацій газети йде врозріз із позицією обкому комсомолу, що дуже протилежні і несумісні погляди керівників обкому і деяких творчих працівників редакції.

У дусі плюралізму намічено і шлях подолання незгод: «Якщо цивілізованими методами ми не можемо прийти до згоди, можливо, доцільним буде припинення діяльності цієї газети і створення нової спільно з журналістами-однодумцями...».

Відкривати і закривати газети — це справа видавців. Але ж як бути нам, передплатникам, тим, хто авансував саме теперішній «Молодий комунар»? Мені, наприклад, молодіжна преса («Комсомольская правда», «Советская молодежь», «Юность», «Молодь України», «Молодий комунар», інша) подобається саме широта діапазону поглядів її авторів. А тепер цей діапазон планується звужити до діапазону «однодумців». Це те саме, якби почали продавати транзисторні приймачі, які приймають лише «Маяк».

Мабуть, було б порядніше, якби про такі зміни нам, читачам, повідомлялося напередодні передплати, а не після її завершення.

Прошу повідомити порядок анулювання передплати на «Молодий комунар» у зв'язку з можливим «припиненням діяльності цієї газети». Чи, можливо, у вигляді компенсації я стану власником кількох брошурок про секс чи хіромантію, розповсюдження яких заклопотаний наш місцевий комсомол і зміст яких, схоже, сумісний з поглядами його ватажків.

В. ПОСТОЛАТИЙ.

## Про статтю «Проводи передчасні» в «Молодому комунарі» за 1 грудня ц. р.

РЕЗОНАНС

Автор згаданої публікації — перший секретар обкому комсомолу С. Снопков, і уважний читач помітив його слова у кінці статті: «...можливо, доцільним буде припинення діяльності цієї газети і створення нової спільно з журналістами-однодумцями молодіжки обласної комсомольської організації».

«Цієї» — це нашої з вами, шановний читачу, газети. Такі радикальні наміри треба пояснити, і С. Снопков називає причини. Зокрема, це побоювання, що обком і редакція можуть не дійти згоди «цивілізованими методами» щодо редактора, якого знову в нас немає. Перший секретар обкому не побажав «розмірковувати» про причини відставки попереднього редактора; натомість повідомляє про численні самовідводи претендентів поряд із переконанням, що «мабуть, дуже протилежні і несумісні погляди у нас і деяких творчих працівників редакції».

Хочемо уточнити, що не «в деяких», а в усіх працівників редакції були несумісні з обкомом погляди на попереднього керівника газети. Ми вважали, що редактором повинен бути хороший журналіст, а обком — що тут може бути навіть фізик за фахом, котрий жодного дня в редакції не працював. Відставка редактора засвідчила, що обком-таки помилився, хоча вибори редактора, як пише С. Снопков, і пройшли без порушень. «Численні самовідводи» дають, очевидно, кандидати на редакторську посаду від обкому. Кандидат від редакції, професійний газетяр, добре знайома і колективу, і обкому людина, погоджується (уже вдруге) змагатися з іншими претендентами. Хоча кожен редактор буде зобов'язаний незалежно від його поглядів виконувати взаємно погоджену обкомом і редакцією програму газети, обком наголошує, що наш претендент займає не ті політичні позиції.

С. Снопков у своїй статті намагається перевести в політичну площину й інші докори на адресу газети. Категоричні висновки про те, що «частина публікацій йде врозріз із позицією організації-засновника обкому комсомолу» він ілюструє розбором кількох критичних інформацій (які з деякою натяжкою можна вважати політичними) аж у... одному номері газети. В одній С. Снопкову не до вподоби позиція кореспондента, в інших — аж... кілька слів коментарів. Висловлювалася претензія, що ми не опублікували, зокрема (тут під політикою без усяких «але») звернення депутатської більшості Верховної Ради Української РСР «До громадян України» і Заяви Політбюро ЦК Компартії України про другі Всеукраїнські збори Народного Руху України.

Мусимо сказати, що, не перший рік працюючи в пресі і вивчаючи вашу думку, шановні друзі газети, ми дійшли висновку, що вас більше, ніж політика, цікавлять інформації зі шкільного та студентського життя, статті про музику, кохання, кіно, історію, фантастику, загадкові явища природи, пригодницькі історії, поезію, ліси, гумор, спорт. Ці теми і займають лівову частку газетної площі. Хоча, звичайно, розуміємо, що вам не сподобається, коли ми будемо замовчувати і політичні події в республіці та області, тому інформації про них не уникаємо. А що пишемо їх не як агітатори, а як журналісти — то це ж, перепрошуємо, наша професія, а не вина. А обком ЛКСМУ (МДС) має штатних лекторів і пропагандистів — аби вони тільки хотіли по-

ширювати ідеї засновника, а читачі сприймати написане ними.

І саме ці кілька мікроскопічних заміток здалися С. Снопкову приводом до того, щоб запропонувати одразу трьом журналістам «МК» передчасні проводи... з газети! Трагічний гумор ситуації в тому, що саме вони пишуть про ті ж кіно, любов, школу, фантастику... Двоє з цих журналістів — члени редколегії (вибраної колективом, а не кимось призначеної), вони постійно на дощці пошани... А хоч би й не так, то хто, окрім самого журналіста, керівника самостійної організації, якою є редакція, редколегії, профкому і трудового колективу, має право вирішувати, кому і де працювати, а кому ні? Якщо С. Снопков вважає, що таке право має він, то чи пристойно говорити про «цивілізовані», тобто правові й етичні методи спілкування?

На сьогоднішній день обком комсомолу посилав в редакцію своїх представників «пильнувати», аби в газету не пішло «щось таке», що...

Сказане, звичайно, не означає, що ми сяємо від досконалості, і ви, звичайно, бачили на сторінках «МК» читацьку критику на адресу газети, полеміку довкола статей. То хіба в журналіста менше прав висловити друком власну думку, аніж у будь-кого з читачів? Хіба доречний тут закид, що ця думка підготовлена не обкомом? Це чудово, що ми дискутуємо, вислуховуємо (і друкуємо) різні думки, і в зауваженнях С. Снопкова є раціональне зерно, — а чи цікавою вам буде «однодумна» газета? Яка те, що робиться довкола, висвітлює вибірково, тільки через оптичний принцип організації-засновника?

Висловлюючись за створення газети з журналістами-однодумцями, С. Снопков фактично виштовхує журналістів-неоднодумців. Створюється багато газет, в т. ч. органів опозиційних сил. Але сьогодні будь-яка ортодоксальна газета чи то комуністичного чи снуміського напрямку приречена, бо читачеві незрівнянно цікавіше знати протилежні думки з того чи іншого приводу. А «МК» якраз і намагається це робити. Не було жодного випадку, коли газета відмовила в публікації матеріалу із світоглядних причин, пропонували його «праві» чи «ліві».

Ми написали це для того, щоб ви, шановні читачі, знали: якщо раптом станете одержувати не таку за змістом і стилем газету, яку передплатували, то це не вина нинішнього колективу редакції. Не ми ініціатори протистояння. Гадаємо, що закриття цієї газети й створення нової, справді «комсомольської» у понятті С. Снопкова газети відповідало б тільки до кінця невідомим нам цілям керівництва обласного комсомолу, а не інтересам усіх комсомольців та й інших читачів єдиної в області молодіжної газети.

Із року в рік на будь-яких зборах, зустрічах, пленумах, «круглих столах» від райкомівських, обкомівських працівників тільки й чуємо: «Не пиште про комсомол». Із року в рік просимо їх, пропонуємо їм, переконуємо: «Пишіть до газети. Пишіть. Бо ж ніхто не знає спілчанських проблем так добре, як ви. Ви ж безпосередньо працюєте з молоддю, знаєте найбільш актуальні проблеми ваших комсомольців, кому ж, як не вам, боротись за їх вирішення. Підключаючи, звичайно, для цього й газету. І з року в рік наші заклики залишаються гласом волаючого в пустелі. Виключивши «преевний» тнів на неугод-

них газетярів, деякі комсомольські ватажки (на щастя, серед працівників апарату райкомів та й обкому комсомолу є об'єктивні, реально мислячі люди) вважають свою місію виконаною. Але одна справа звинувачувати журналістів, що нема в газеті третього, п'ятого й десятого і зовсім інша — сісти й самому написати про те, що болить, що не дає спокою.

Чомусь пишуть до редакції прості робітники, селяни, вчителі, пенсіонери, пишуть доктори наук, працівники прокуратури, депутати різних рангів — сперечаються, просять допомоги, підтримують нас, звинувачують у націоналізмі, дають добрі поради, висловлюють сумніви у доцільності надрукованого — але ж вони не мовчать. Вони пишуть. Дочекались же вісточки від працівника будь-якого райкому комсомолу для нас така ж нездійсненна мрія, як і отоваритись бананами у спустошених кіровоградських магазинах.

Звичайно, звинувачувати газету у бездіяльності легше, аніж самому зробити щось суттєве.

Ми не бажаємо конфронтації і готові обговорювати з нашим засновником будь-які проблеми. Аби тільки при цьому колектив не ліхотанило в очікуванні некоректного втручання обкому. Аби тільки засновник націлював нового редактора на творчість по поліпшенню змістовності газети, а не на «пропонування грядок від бур'янів». Аби тільки редакція і обком у будь-яких спірних питаннях доходили взаємної згоди в інтересах тих, як писав С. Снопков, «широких кіл читачів».

Аби тільки і обком бажав цього взаємного порозуміння.

Не хотілося б, щоб читачі сприйняли нашу полеміку з першим секретарем обкому комсомолу як данину нинішній моді протиставлення апаратників з одного боку, і їхніх непримирених опонентів — з іншого. Ми намагаємось активно співпрацювати з членами апарату обкому ЛКСМУ (МДС), в усьому разі з тими, хто сам цього прагне. Не відразу, але налагодились і виробничі, і чисто людські стосунки з його секретарем Валентиною Грабовою. Віддаючи по руду роботи ідеологічними питаннями, вона часто буває в редакції, намагається разом із нами розібратись у будь-яких спірних моментах, пов'язаних чи то з виробничою діяльністю газети, чи то з черговою «ідейною незгодою» обкому з приводу того чи іншого виступу «МК». Вона приходить до нас як рівна до рівних, тому навіть після бурхливих дебатов, не завжди приємних для обох сторін, ми намагаємось вийти на якість спільне рішення.

Хай не образиться товариш Снопков, але він з'являється в стінах редакції тільки тоді, коли трапляється щось надзвичайне (як-то приїзд кореспондента «Молоді України» після нашої телеграми з приводу «демократичних» виборів останнього «семимісячного» редактора (пришов 6 березня 1990 р. — пішов за власним бажанням і власним висновком, що, «на жаль, не компетентний у газетній роботі» — чи ми ж не про це говорили з самісінького початку?! — 26 жовтня ц. р.) Або коли пошуки чергового редактора заходять у тупик, але ж і погоджуватись із пропонуваною редакційним колективом кандидатурою не дозволяють чи то амбіції, чи то ідейні установки.

РЕДКОЛЕГІЯ «МК».





## A black and white photograph of a man standing next to a large, ornate, dark-colored safe or cabinet. The man is wearing a light-colored shirt, a dark tie, a hat, and glasses. He is looking towards the camera. The safe has multiple drawers and a prominent lock mechanism. The background shows a building with a large arched window.

A black and white photograph of a cemetery. In the foreground, a row of white crosses marks graves. A person is standing on the right side of the frame, looking towards the graves. The background shows trees and a building.

A black and white photograph capturing a bustling scene at the Brandenburg Gate in Berlin. The iconic neoclassical monument, with its five massive Doric columns and ornate pediment, stands prominently in the background. A large, diverse crowd of people is gathered in the foreground and middle ground, some walking and others standing in groups. In the center of the frame, a dark-colored car, possibly a Volkswagen Beetle, is parked or moving slowly. The word "POST" is clearly visible in large, white letters on the car's roof. To the right of the car, other vehicles are parked or driving along the street. The overall atmosphere is one of a significant public event or a busy day in a major city.

ВІД РЕДАКЦІЇ: «Служба знайомства» є одним із підрозділів «Служби сім'ї», що в свою чергу входить у фірму «Райдуга». Як сказала по телефону працівниця цієї «Служби», всі, хто хоче скористатись її допомогою, може написати за адресою: 316050, м. Кіровоград, вул. Калініна, 39/4 і одержати не тільки детальну інформацію, а й спеціальну анкету. В свою чергу, ми обіцяємо нашим читачам, що в наступному році розкажемо про діяльність як однієї «Служби...», так і іншої.





# «ПАРТІЯ МАЄ ПОКАЯТИСЯ В ЗЛОЧИНАХ...»

Як ми вже повідомляли, газета колективу викладачів, студентів і співробітників Кіровоградського педінституту «Освітня» надрукувала матеріал «Для чого інституті партком!».

Його підписали одинадцять деканів, завідувачів кафедр, доцентів і викладачів вузу. Серед них — доцент кафедри російської і зарубіжної літератури Леонтій Данилович ПОКОЛОДНИЙ. Майже 40 років віддав вищій школі. В КДПІ — з 1975 року. Був членом КПРС з 1954 року. З ним сьогодні розмова нашого кореспондента.

— Леонтію Даниловичу, ви зробили рішучий крок — вишли з лав КПРС. Як «докотилися» до такого, які мотиви? Скільки викладачів вузу розпрощалися з партією?

— Більше десяти викладачів, по-моєму, вишли з лав КПРС. У мене які мотиви? Я вступав у партію невдовзі після

смерті Сталіна. Тоді був дійсно переконаний, що «партія — наш рулевой», керівна і спрямовуюча сила понесла таку втрату і їй потрібно в цей момент підтримати. Коли на XX з'їзді розвінчали культ особи Сталіна, я навіть тоді не сумнівався в правоті і правильності курсу КПРС, її ролі в суспільстві. Звичайно, основний акцент було зроблено на особистості Сталіна, а партія залишилася в стороні. Останнім часом, коли відкрилася вся правда історії в нашій публіцистиці, в літературі, документальні матеріали стали друкувати, — я прийшов до висновку, що політика партії принесла народу дуже багато горя. В своїй заяві я написав: вся історія після Жовтня свідчить про те, що політика партії обернулася для народу багатьма бідами. Це мільйони невинних жертв, моральна деградація суспільства, економічні катастрофи. Виступав двічі на зборах, ка-

зав, що партія повинна не просто взяти на себе відповідальність за минуле, а повинна покаятися в тому, що вона причетна до злочинів. Піднімалися ці питання і в пресі, і на XXVIII з'їзді. Пам'ятаю, делегат із Ленінграда Богатирьов закликав обговорити злочинну політику партії і покаятися. Але це відкинули сходу. Після важких роздумів прийшов до висновку, що не можу залишатися в лавах КПРС.

— Від Ваших колег дізналися, що секретар парткому вузу М. І. Садовий досить оригінально відреагував на заяву про вихід з КПРС!

— Пішов у партком, відніс заяву. Секретар прочитав (в ній йшлося про те, що вже сказав) і каже, що є тут правда, але не вся правда. Він мені прямо сказав: «Тепер я зрозумів, чому в період війни було багато зрадників».

Досить дивний поворот!!

Я тоді й кажу: «В такому разі нам з Вами нема про що говорити».

Я подав заяву, бо вважаю, що навколо партії суспільство сконсолідуватися не може. Воно повинно консолідуватися до-акола радянської влади, навколо державної влади. Секретар каже: «А хіба в нас є радянська влада?»

Але ж ми вибрали і місцеві Ради, і республіканські Ради, Верховну Раду, в тих Радах більше 80 процентів комуністів. А він каже мені: «Ради себе не проявили, радянської влади у нас фактично нема».

А куди ж комуністи дивляться, їх же там більшість? Значить, ви там погано працюєте.

Такого характеру була розмова. Мені це було неприємно і я не вважав за необхідне щось доводити, бо зрозумів, що це — марна справа.

— Як іде деідеологізація? Скільки викладачів її підтримують і чи скоро партком буде за межами Інституту?

— Підписалися ті, хто набрався рішучості. Думаю, що подібні міркування є і в багатьох інших, хто не підписався. Наскільки мені відомо, партком нашу статтю обговорював. Але туди запросили ветеранів партії. Вони, напевне, вирішили, що партком в інституті не обійдний. А я твердо переконаний, що в інституті мають бути тільки профспілковий комітет, який повинен відстоювати інтереси працівників, і адміністрація, як представник державної влади. Вони повинні керувати усіма справами в інституті.

— Що б побажали молодим людям — читачам нашої газети, серед яких, гадаю, чимало Ваших студентів?

— Я б побажав молодим, при всій їхній енер-

гії та максималізмі, аби вони були реалістами. Щоб не було ніяких ілюзій, крайнощів. Щоб молодь тверезо і розумно дивилася на події, на сучасне життя. І, головне, може це звучить і банально, — щоб намагалася бути чесною і добросовісною будь-де. Інакше ні про яку перебудову не може бути й мови. Все залежить від людини. Людина ж повинна виховуватися і завжди пам'ятати, що є загальнолюдські цінності, яким треба служити.

— Ви вірите в перебудову?

— Була така точка зору, ще Лигачовим висловлена. Мовляв, як можна перебудовувати соціалізм? Розумієте, тут не перебудувати, а зовсім все створювати треба. В першу чергу робити це — молодим.

Взяв інтерв'ю  
В. ТАРАСЕНКО.

## ЧАКЛУН МАСОВКИ

САЛЮТ, ЗЕМЕЛ'Я!

СЛОВО ПРО ЛАУРЕАТА ОБЛАСНОЇ  
КОМСОМОЛЬСЬКОЇ ПРЕМІЇ ІМЕНІ  
ЯНОВСЬКОГО ЗА 1990 РІК



За старих, добрих на мішуру часів «МК» щедро сміли «Кіноафішами», як-так тамуючи голод фанів десятих муз. За бундючними абзацами стояли якісь сценаристи з якимись режисерами, котрі час-від-часу продукували певні фільми. І цього було досить, щоб провінційний кіноман мав якусь уявлення про розвиток «важнейшого» з мистецтв. За філіжанкою кави йому залишалося ефектно округляти очі вдячним слухачем неквапливими терезами про «благеньку режисерську концепцію» чи «банальний візуальний ряд» якогось тобто «Останнього танго в Парижі» чи «Опівнічного ковбоя». І герли ошаленіло летіли на чергову всесоюзну кінопрем'єру, щоби згодом гаряче кушпелити «цих лайдаків», котрі виканують у народу трудові копійки за пропагандистське лайно.

Еге ж, доклав свої п'ять тоді і «Комунар». Але совість очищається тим, що рекламувалися також варіанті, талановиті стрічки і їхні творці. А губа копилиться, що й земляки наші серед них ні-ні та й траплялися. «Воєнно-польовий роман» ухопив якусь премію десь там — а подати сюди Петра Тодоровського із його безпризорним кіровоградським отроцтвом. Його ж «Інтердівчинка» настільки тепло прийнялася свого часу всюди, що олександрійський культпросвіт не на жарт зчепився з кіровоградським педіном — чия ж вона випускниця і якого року... Чутка ця, щоправда, не підтвердилася, але все одно почесно.

А є ж іще череда і других режисерів. Ми із своєю генною скромністю лише тепер пригадуємо, що екранну славу «Оводу», «Ярославу Мудрому», «Якими молодими ми були», «Храни мене, мой талисман», «Самотня жінка бажане познайомитися», «Філеру», «Автопортрету невідомого», «Розпаду» принесли не лише їхні постановники. Для всіх цих неможливих творів хрещеним батьком був і заслужений працівник культури УРСР, режисер вищої категорії Київської кіностудії імені Довженка Анатолій Володимирович Вишневський. Звичайно, і така людина не могла не виявитися нашим земляком. Тож хоч Анатолій Володимирович не цурається київського громадянства, але замусолене нашим братом «босоного дитинства» дитбудинківця у Бобринці для нього — спогади щемні. Можливо, якийсь

моральний обов'язок, мо', совісність перед колись спотаного тут землею кожного разу наворачтають режисера сюди, особливо ж коли є нагода сказати землякам «Я ось тут вам свіженького підвіз...» і дістати сторожко копію нового фільму ще з фабричними запахами. І потім чекати реакції залу десь у кабінеті зав. клубом, і зривати голос перед глядачами за адячність, теплий прийом, і бігати пальцями по кнопках баяна, співаючи їм улюблених пісень...

Ви пригадуєте такі зустрічі? Я не ображусь, якщо не зовсім. Знаю, й Анатолій Володимирович не образиться — він то не для «галочки», а так, із власної ініціативи зриває щоразу день-другий на студії і їде до земляків тиснути їм руки. Присуджена йому обласна комсомольська премія за 1990 рік — то наша скромна шана талановитому кіровоградцю.

...Наприкінці літа я побував на кіностудії імені Довженка, «поварився» трохи в їхній кухні. Попри всю зайнятість (починався підготовчий період зйомок нового фільму «Нічний візит»), А. В. Вишневський тоді став гідом. Розповідав про студію, її «профі» і «аматорів», гадаю, ще час і місце знайдеться. А сьогодні — кілька інших слів зі слів самого Вишневського. Робочий день II режисера: «Алло, Віточка? Привіт, дружок! Як там квиточки для нашої героїні, готові? А «люкс» в готелі? Добренько...». «Пал Петрович, доповіді: кошторис по нулях...», «...Семенович, до цих пір на слідчого певняка нема...». (Міні-секрет: дружина кандидата на цю роль — однієї з її героїнь, значця, дуже пасувала вагітність у воєнних умовах — спершу твердо поцікавилася майбутнім гонораром і бралася «забронювати» рольку ще й для доньки). І те де, і те пе...

А конкретно це — творча організація знімального процесу, перш ніж прозвучить слово постановника «Мотор!»: масовки, груповки, актори, епізодники, натур, декорації, реквізит, костюми, грим... Мало? Ще: «Іду вулицею і шукаю... обличчя про запас...». «Де, в кого, як надовго зайнятий О. Янковський чи О. Абдулов, чи можна з ними «домовитись»... Ви в «Оводі» звертали увагу, як згортався в конверт лист (це — 1832 рік)? Вишневський якимось чудом має знати, що вздовжі

А який сорт винограду тоді там їли? Не слабо? А як і чим обставляють прийом у Кремлі? А... Бе-е-і! І це відомо. Або буде відомо, через годину, раз у роботі Вишневський.

...Летить із Сімферополя на Київ поїзд. Забрав він чи не останніх відпочиваючих, а в п'ятому вагоні один із них, вибачте, — неживий. І пасажирів так чи інакше вплутуються у нічне розслідування, пошук убивці. На це слідчому залізничної прокуратури та його недосвідченому помічникові — кілька годин... Детектив! Творча група тут (як і у випадку з «Розпадом») — знову першопроходець: йтиме мова про специфіку роботи залізничної прокуратури.

Позаду — зйомки, монтаж, тонування фільму, просування на кіноринку. А як же... Ти маєш рацію, читачу десь у січні наш невтомний Вишневський привезе копію «Нічного візиту» до нас і знову скаже кілька напутніх слів, перш ніж підуть початкові титри: автори сценарію М. Оганесов, Г. Кохан, режисер-постановник Г. Кохан, режисер А. Вишневський, оператор І. Приміський, головний консультант — генерал-майор міліції О. М. Чистяков; у ролях — Є. Жариков, О. Масленников, Н. Колчина, Д. Бабаєв, Р. Моркунас, В. Смирнов, В. Єзепов, Б. Важаєв та інші...

...Воно трохи тривожно за перші крочки нового року і наче дещо не до муз. і в той же час чого ще й музам мовчати? Чи з гарматами неспокоїно?

І. КУЦЕНКО.

На знімках: режисер Г. КОХАН; пауза між зйомками, генерал-майор О. М. ЧИСТЯКОВ (крайній зліва), Є. ЖАРИКОВ, А. ВИШНЕВСЬКИЙ.

Н. В. А музи-таки не дрімають! Фільм «Розпад» [ми вже писали, що цю першу ластівку в художньому кіно про Чорнобиль благословляв і А. Вишневський] на сьогодні має золоту медаль на кінофестивалі у Венеції та гран-прі першого кінофестивалю в іспанському місті Сантандері. Ну і якщо хто чув про таку премію Американської кіноакадемії, як «Оскар», то... Ні-ні, ще не вручено, але вже висунуто на здобуття [лише американською, щоправда, стороною]. Щастя!



# ВІТРИНА

## ІЗ ВІДПОВІДЕЙ СТУДЕНТІВ НА ЕКЗАМЕНАХ

● Логопедія — це навчання німих та виховання сліпих.

● Класики педагогіки поставили проблеми підростаючого виховання у труді.

● Якщо діти позбирали бумажки — це тривале виховання.

● Ленін відмічав у своїй праці «Роль праці в створенні людини», що тільки трудом,

постепенно, можна перетворити мавпу в настоящего спеціаліста.

● Позакласна робота в школі проходить в позашкільних закладах.

● Діалектичний матеріалізм поділяється на ідеалізм та ірраціоналізм.

● Я розшифрую слово «педагогіка»: «логас» — це слово.

● Діамат — це рух уперед.

● Сухомлинський у себе в Павлиші в своїй книзі «Педагогічна поема» показує нам, як збирали бездомних дітей на кришах і в колонії проходило їх виховання.

● Мета та завдання трудового виховання — це ніби як технічна профорієнтація учнів.

Почув із уст студентів В. ЛИКОВ, викладач педінституту.

## КОЛЕДЖ В ОЛЕКСАНДРІЇ?

— Так, так, — говорить заступник директора з виховної роботи Олександрійського педучилища О. Е. Іващенко. — Тепер наш заклад називається Вище педагогічне училище імені В. О. Сухомлинського, або коледж.

Це одне з двох педагогічних училищ на Україні, включене до експерименту, який проводить Міністерство освіти СРСР. А взагалі в Союзі їх 14.

Тепер випускники одинадцятирічки навчатимуться в училищі 3 роки, а не рік і десять місяців, як це було раніше. Випускники коледжу мають незакінчену вищу освіту і можуть продовжити навчання у вузі, куди вступають без екзаменів.

В училищі хочуть цей експеримент поширити і на випускників дев'ятого класу. Поки що в групах, які прийшли до училища, маючи за плечима дев'ятирічку, введена спеціалізація. Тепер тут готують вихователів групи продовженого дня, керівників хореографічних колективів, інструкторів, вихователів з іноземної мови...

У навчальний курс експериментальних груп вводяться нові предмети — народознавство, історія вітчизняної та зарубіжної культури, філософія, основи педагогічної майстерності. Віднині педагогічна практика входить в обов'язки студента з першого дня навчання.

— Експеримент дозволив нам, — сказала Олена Едмундівна, — працювати більш творчо, науково.

Наш кор.

## «ЯКОМУ Ж БОГУ МОЛИТСЯ?»

І в профтехнавчанні, і в загальноосвітній школі ще вчора з першого класу політизували учнів. Діти знали, хто такий Маркс, Енгельс, Ленін, що великі продовжувачі їхньої справи Хрущов, Брежнєв, Черненко ведуть нашу країну до сяючих вершин комунізму. На жаль, життя показало, що вершини виявилися надзвичайно крутими, отже підступити до них дано хіба лише тим, хто веде, а не тим, кого ведуть.

То було вчора. Хибність ура-політизації, як і ура-патріотизму, спростувало саме життя. Тому творці нових реформ пропонують деполітизувати школу, училище.

Я розмовляю із завучем СПТУ-16 Тетяною Григорівною Сиваченко.

— Для того, щоб людина мала цілком сформований світогляд, — говорить вона, — зайняла в житті активну позицію, її не варто лишати поза політикою, це тільки на шкоду. Бо якщо ми говоримо, що процес навчання і виховання слід проводити в єдиному комплексі, то де ж тут логіка? Виховання повинно бути гармонійним.

Як складові виховання, останнім часом на перший план виносяться церква, релігія. На мій погляд, це не лише неправильно, а й страшно. Ще вчора ідеологи говорили всьому суспільству: «Релігія — це дурман». Сьогодні ті ж ідеологи твердять: «У релігії — спасіння, в церкві — відродження нашої духовності». Я не проти того, щоб відкривати храми. Але ми бачимо, що відкривають православні школи у Москві, куди віддають віруючі батьки своїх дітей з 6—7 років, прирікаючи їх на духовне і моральне гноблення, на душевне спустошення.

Більшовики прийшли до влади і зруйнували церкви, через 70 років відновлюємо богослужіння. Якому ж богу ми молимося?

Тетяна Григорівна розповідає, що вчительський колектив однозначно негативно оцінює деполітизацію в школах. Коли людину готують до життя, вона повинна мати своє життєве кредо, повинна знати суспільні, історичні, політичні науки.

м. Мала Виска.

## ВИГРАЄ «МЕНЕДЖЕР»

Можете уявити собі, що Остап Бендер приїхав до Кіровограда і збирається відкрити свою фірму «Роги і копита»? Ні! А ось учас-

ники гри «Менеджер» змогли не тільки це уявити, але й передбачити, що з цього може вийти.

Гра «Менеджер» відбулася в молодіжному клубі «Олімпія». Її організували міськомкомсомолу і міський комсомольський штаб «Іскра». Програма цього заходу не тільки розширювала знання комсомольцями-старшокласниками сучасної економіки, але й містила чимало розваг. Звучала музика, показано немало відеокліпів.

Спочатку в грі зголосилися взяти участь усього двоє учасників — представники 9-ої та 19-ої шкіл. Але потім підключились команди 20-ї школи і комсомольського штабу «Іскра».

Якби ви стали болільником, ви б дізналися, як організувати кооператив або як чесно заробити мільйон. Крім того, стали б знавцем тонких деталей офіційного етикету. І врешті-решт, ставши учасником гри «Менеджер», ви могли б одержати путівку в далеку і невідому країну «Менеджмент».

Цей захід показав, що комсомол здатен не тільки на формальне, бюрократичне проведення зборів і з'їздів, але й уміє за ініціативою «знизу» робити корисні і цікаві справи.

А переможцем гри стала Вікторія Маміко. Вітаємо її.

Комсомольський штаб «Іскра».

Борис ГРЕБЕНЩИКОВ

## МНЕ БЫЛО БЫ ЛЕГЧЕ ПЕТЬ

### ВІРШ В АЛЬБОМ

Мне не нужно касанья твоей руки  
И свободы твоей руки.  
Мне не нужно, чтоб ты была рядом со мной,  
Мы и так не так далеки.  
И я знаю, что это чужая игра,  
И не я расставляю сеть,  
Но если бы ты могла меня слышать,  
Мне было бы легче петь.  
Это новые листья меняют свой цвет,  
Это в новых стаканах вино.  
Только время уже не властно над нами,  
Мы движемся, будто в кино.  
И когда бы я мог изменить расклад,  
Я оставил бы все как есть.  
Но если бы ты могла меня слышать,  
Мне было бы легче петь.  
По дощатым полам твоего Эдема  
Мне не бродить наяву.  
Но когда твои руки в крови от роз,  
Я режу свои о траву.  
И ни там, ни здесь не осталось скрипок,  
Не переплавленных в медь...  
Но если бы ты могла меня слышать,  
Мне было бы легче петь.  
Если бы ты могла меня слышать,  
Мне было бы незачем петь.





На знімку: Арнадій ХОРАЛОВ.

Фото Д. ТКАЧЕНКА.

## ВІКТОР ЗАЛИШАЄТЬСЯ



ЗІРКОЮ



ТАКИХ, як Цой, більше не буде: «Я не відчуваю, що його з нами немає; «Якщо у вас є якийсь матеріал про Віктора Цоя, надрукуйте; «Розкажіть біографію Цоя»; «Напишіть про Віктора Цоя, тільки не 2—3 рядки»; «Якщо маєте людське серце, розкажіть про Цоя від народження до смерті» — такими проханнями редакція останнім часом прямо засипана. Життя співака, композитора, музиканта, актора Віктора Цоя було коротким, тому й біографія необширна; тим більше, що й у інтерв'ю він розповідав про себе не так багато.

Віктор Робертович Цой — ленинградець. За національністю корець. Близькі друзі відзначали деяку його замкнутість, відстороненість, небагатослів'я. Музикою став займатися десь на початку 80-х, відомим по магнітних записах став у середині, знаменитістю — в кінці 80-х. Лідер рок-групи «Кіно», робота в якій довгий час була лише паралельним заняттям. Основний свій час Віктор проводив у котельні-кокачарів і тим заробляв на життя. Не залишав цього місця і вже будучи відомим в артистичному світі, казав — «Подобається».

Віктор Цой з'являвся в кількох кінострічках, серед яких найвідоміші «АССА» (епізод) та «Голка» (головна роль). Там звучали і його пісні. За життя співака фірма «Мелодія» випустила диск-мінйон, де і Віктор Цой, і група «Кіно» — не зовсім такі, якими ми їх запам'ятали останнім часом. Навіть голос Цоя якийсь чужий — звичайний, рядовий. Зосталося кілька відеозаписів концертів.

Віктор разом із дружиною Наталею був у Сполучених Штатах Америки, збирався їхати на гастролі до Південної Кореї, але не встиг. Улітку 1990 року він загинув у автокатастрофі поблизу Юрмалі. Латвійська газета «Советская молодежь» писала, що експертиза не виявила в його крові алкоголю...

Секрет успіху Віктора Цоя криється не тільки в співзвучності його пісень часів, у незвичайно самобутньому тембрі голосу, сценічній пластичності, а й у його людському образі. Він був дуже далеким від стереотипу сучасного рок-співака. Ні жіночої довжини волосся, ні ланцюгів та декоративних вставок, ні циркових і гімнастичних вигинів під час концерту, ні навіть усмішок «на публіку». Цікаво, що його однаково любили і хлопці, обожнювачі крутого металу, і дівчата, котрі марять «Ласкавим травнем». Він співав для нас, але був начебто не зовсім з нами, десь у іншому місці, і воно, те місце, — коли над цим замислитися, — здавалося чистішим і світлішим, ніж те, де всі були присутніми.

Він тепер у іншому світі вже навіки, але магнітофонна відеоплівка і наша пам'ять досі не хочуть його відпускати звідси. І шанувальники пишуть, пишуть...

## ЧИ ІСНУЄ ЛЮБОВ? —

## ЗАПИТУЮТЬ У МЕХАНІКІВ

## ПОПЕРЕДНЄ СЛОВО

Свого часу в одному з московських театрів ішла п'єса з інтригуючою назвою: «Чи існує любов, запитують пожежники». Питання, що так цікавило пожежників, кореспондент вирішила адресувати майбутнім механікам і бухгалтерам. Тобто саме така розмова відбулася у мене з учнями Кіровоградського технікуму механізації сільськогосподарства. Ми живемо в деполітизованому світі, сьогодні людей цікавлять зовсім інші проблеми, що там говорити про любов! Мої співрозмовники, чесно кажучи, вже забули, коли відкривали востаннє серйозну книжку, читали вірші про любов. І коли я попросила пригадати «рядки кохання», тільки двадцятидворічний Андрій Мельник зумів це зробити. І не загальновідомі пригадав, а Олександра Блока: «Ты в синей плащ печально за-вернулась...».

— Ну все-таки існує вона, любов? — запитує спочатку у механіків Андрій Мельник, Сергія Маслого, Олександра Римаря.

## «ГОРЮ ВОГНЯМИ ПРИСТРАСТІ...»

— Існує, існує, — говорить Андрій.

— А ти любиш кого-небудь?

— Ні.

— Тоді звідки знаєш, що існує!

— Я ж не сьогоднішній. А як може без любові існувати хоч що-небудь у світі?

Олександр: А я більше вірю в дружбу. І взагалі вважаю, що любов — це дружба.

КОР.: Знаєте, я ніколи не вірила у дружбу між хлопцем і дівчиною. З чийого боку завжди було більше почуттів.

Олександр: Не згоден. Дружба між хлопцем і дівчиною існує.

Андрій: Любов, дружба... Існує ще й звичка. Ось цього я зрозуміти не можу. Подобалася мені дівчина. Вона дружила з іншим. Запитую: «Ти його любиш?». «Ні. Звикла». Як можна звикнути?

КОР.: Сергію, а ти чому мовчиш! Коли ти вперше закохався!

Сергій: У 9-му класі. Дружили ми. За однією партою сиділи. В армію мене провоздила. А через рік заміж вийшла.

КОР.: Отже, в тебе образ на прекрасну половину!

Сергій: Ні. Різна любов буває. Але... я думаю, перша любов найвідвертіша.

КОР.: Хлопці, а як ви вважаєте, закоханість і любов — це різні речі!

Олександр: Ну, звичайно.

Андрій: Я ледве не кожен день закохуюсь.

КОР.: А в шалену любов ви вірите!

Андрій: Я вже не вірю.

Олександр і Сергій: Ні.

КОР.: А як ви ставитесь до сексу в коханні!

Олександр: Позитивно.

КОР.: І ви не засуджуєте дівчат, що йдуть на легкі стосунки з вами!

Андрій: Я засуджую.

Сергій: Ні.

Олександр: Справа не в цьому. Людина у всьому повинна бути вільною. Звичайно, лю-

15

СЕРПНЯ цього року трагічно обірвалося життя Віктора Цоя. Він був найпопулярнішим співаком, його пісні майже всі знали напам'ять. Всі — це ті, хто любить і поважає творчість Віктора. Це трагедія, що не стало цього правдивого співака. Правдивого, тому, що Віктор Цой в своїх піснях показував нашу дійсність. Він співав про нас, які ми є, про наше життя, хай погане, гірке, але з маленькою краплиною надії, що ми самі можемо зробити його кращим, ніж зараз. У своїх піснях Віктор торкається різних тем. Ось, наприклад, пісня про те, що чекає нас завтра:

«Покажи мне людей, уверенных в завтрашнем дне...». Він звертається до нас, але ніхто не може відповісти, що буде наступного дня. Або пісня «Перемен, мы ждем перемен». Хіба не правда? Хіба ми не чекаємо, коли наше життя зміниться? Своїми піснями він підтримує нас, молодь, у цей важкий час, коли не знаєш, як тобі жити, щоб залишитися живим, щоб не покривити душою. Але однією своєю піснею Віктор Цой заспокоює тебе: щоб там не було, не треба впадати в крайнощі. «Если есть в карма-не пачка сигарет, зна-чит, все не так уж пло-

боє може бути і без сексу.

Андрій: Ну, вибачі! Що ж це за любов?

КОР.: Я розумію, про що ви: сім'я, продовження роду...

Андрій: Та ми ж про любов говоримо! До чого тут сім'я? А взагалі, коли б ми були восьмикласниками, ми б вам про справжню любов розповіли.

КОР.: Що за психологія пенсіонерів! Я теж не школярка. В тому-то й справа, що закохавшись, людина відчуває себе восьмикласницею... Чи не так! — запитує у дівчаток з групи Б-34.

## «МИ ТЕЖ МОГЛИ Б, ЯК ДЕКАБРИСТКИ...» —

вважають бухгалтери.

Тобто, майбутні бухгалтери. Ольга Аркан, Алла Олійник, Люда Іванова. Наймолодша з них Людмила, їй 18 років. Але любов дівчатка думають однаково.

Ольга: Принаймні я ніколи не замислювалася над тим, чи старіють почуття. Вже 2 роки, як заміжня, але моя сьогоднішня любов ні крихти не змінилася.

Люда: Любов змінює людину, особливо жінку. Я була зовсім іншою до того, як полюбилася.

КОР.: Ви вірите в любов з першого погляду!

Ольга, Алла: Ні!

Люда: Не знаю. Я теж, мабуть, не вірю.

КОР.: Чи може бути любов без ревнощів?

Ольга: Ви неправильно ставите питання. Можна подумати, ви вважаєте, не може? Я ніколи нікого не ревнувала.

Алла: Якщо людина ревнує, значить, вона не певна в собі, недооцінює себе, принижує.

КОР.: Ти теж так вважаєш, Людо!

Люда: Я не знаю. У житті різні ситуації бувають. Але я не думаю, що ревнувати — це значить любити. Можна і не любити, а ревнувати.

КОР.: Я розмовляла із хлопцями, вони вважають, що сьогодні не існує безкорисливої любові. «З мільйон рай і в курені» — це не для нашого часу. А як ви думаєте, що домінує у стосунках молодих людей: любов чи розрахунок!

Ольга: Багато таких, хто віддає перевагу любові, але й розрахунок нерідко трапляється.

Алла: В наш час цинізму у цих справах багато. Раніше батьки примушували «йти за багатого». Сьогодні ніхто не примушує.

Ольга (гірко): Сьогодні купони примушують.

Люда: Я думаю, хто хоче легкого життя, той вибде заміж по розрахунку. Особисто я жити з нелюбом не могла б.

КОР.: У вас є ідеали, ну, скажімо, в творах класичної літератури!

Алла: Я б не могла назвати героїню, на яку мені хотілось бути схожою.

Люда: В різних героїнях є риси, які подобаються.

Ольга: Я теж так вважаю. Вітім, дружини декабристів... Ви не думайте, нам теж знайомі їхні почуття.

Я не думаю. Хочеться вірити: і в наші часи існують сильні почуття, відданість, дружба, любов. Шкода, що наша редакційна пошта приносить усе менше листів про любов. Давайте домовимося, що ви нам напишете свою думку з цього приводу. Отже, чи існує любов?

В. ЛЕВОЧКО.

ВІН ТАКИ ГОРЛОПАН...



Ви пригадали це фото! Воно було вміщене в номері газети (за 1 листопада ц. р.). А щойно ми одержали по пошті його вирізаний із газети і з підписом од руки:

«Ця фотографія нагадує отих рухівців, що кричать «Геть, Ганьба», що кричать у нас і в Києві, а хто вони, ви самі їх знаєте, не будемо перелічувати всіх рухівців. На кого він схожий з рухівців в Кіровограді? Династія рухівців В. Бондар, С. Бондар, О. Бондар і кум Орел, хвاته вам деполітизувати школи! Аміль рухам, а не комсомолу!».

Спеціально для автора цього тексту, котрий побажав підписатися «Читачі «МК» і не лишив своєї адреси, нагадуємо, що на цьому експресивному напівпортреті поряд зі статтею про музику був зображений представник рок-групи «В. В.», діяльність якої пов'язати зі школою та політикою ми, наємося, не зуміли...

## МОЖНА ДІВЧАТАМ, А ХЛОПЦЯМ—ЗАСЬ...

Мій шлях мав пролягти до Петрового. Непередбачено для себе змінив маршрут. Сталося це після розмови в автобусі з випадковим супутником, котрий відрекомендувався учнем Олександрійського медичного училища.

— Не так ми повинні навчатись і відпочивати, — підкреслив мій співрозмовник, — зайдіть до нас, переконаєтесь самі.

Знаходиться училище в центрі шахтарського міста. Обшарпане дощами і вітрами, скоріше схоже на склад. Тісні, темнуваті аудиторії.

Гнітючими враженнями про училище я поділився з його керівництвом, зокрема, з секретарем парторганізації, заступником директора Наталією Задусаєвою, заступником директора з фізвиховання Віталієм Лаврієм. Вони визнали, що училище справді аварійне. Болоча проблема створення належних умов для навчання не раз виносилася на розгляд обласного відділу, міськвиконкому. Цікавилася цим питанням і Міністерство охорони здоров'я. Та нового приміщення немає, його будівництво зволікається чотири роки. В училищі відсутній актовий зал. Із побутом і відпочинком тут також не все гаразд. Студенти Сергій Донченко, Тетяна Івлева, Віталій Тоболток, Олексій Куніцький, Юрій Гутько, Світлана Галенко та інші справедливо нарікають на те, що мешкають у гуртожитку лише дівчата. Хоча є вільні кімнати, хлопці змушені наймати квартири. Стипендія тридцять карбованців, за квартиру — двадцять п'ять. Ось такі студентські будні медичного закладу.

А свого часу було виділено кошти для будівництва нового приміщення. Було й багато постанов і рішень. Але й досі перелічені тут вищестоящі училищу не допомогли.

Л. САВИЦЬКИЙ.

м. Олександрія.



На знімку: Андрій КУЛЯВІН, студент Олександрійського медичного училища, учасник художньої самодіяльності. Фото А. КОНДРАТЮКА, В. ГРИБА.

Сторінка для учнів шкіл, ПТУ, технікумів, студентів та педагогів





# СКАЖИ МЕНІ ВОРОЖКО

Ми звикли думати, що ворожки — бабусі. Ця ж молода і гарна. Не каже «голубонько моя», «суджений», не ловить перехожих «давай поворожу», мова її сучасна і логічна. За її словами, їй сприяє північний вітер і вона може викликати грозу. У неї двоє імен (як, зрештою, і у всіх інших). Перше, «щоб не повисало у просторі», вимовляється зрідка, тому рекомендую мою співрозмовницю, як АГАФІЮ. Ворожить вона на картах. Ми домовилися: мені ворожити не буде, тому, що вважаю за краще не знати свого майбутнього. Нашу розмову я поставив обмежити темою: людина і милосердя, добро і зло.

— Агафія, скажіть, що лежить в основі ворожіння: інтуїція, спостережливість чи те, що неможливо пояснити словами, але що існує?

— І перше, й друге, й третє. Як без спостережливості? Прийшла до мене жінка нервово хвора, її психічний стан, поведінка, хода відразу кажуть про все: про її страх, неможливість знайти себе серед людей, про її безпомічність. Тут, звичайно, краще б попрацювати психотерапевтові.

— Якщо хвора людина приходить до лікаря чи до ворожки — це зрозуміло. Але ж до вас, як я припускаю, йдуть в основному здорові люди.

— Здорові люди сидять на роботі і, як правило, ворожки не потребують. Якщо в людини уже щось із психікою діється (я не кажу про хворобу), і вона не може логічно, твердо оцінити складну ситуацію, а якій виявилася, нездатна справитись із нею, то починає чіплятися, повторюю — чіпляється — за іншу людину.

Люди різні. Є балакухи, їм нічого не варто в будь-якому місці підійти до абсолютно незнайомої людини, розповісти про себе і попросити поради. Одного запитає, іншого — дивись, і легше стало, уже вимальовується якийсь вихід. Трапляється, що раптом знаходиться той, хто може конкретно допомогти. Однак багато й таких, хто важко знаходить спільну мову навіть із родичами, не кажучи вже про сусідів чи колег по роботі. Такі й шукають шлях до ворожки. Деяким людям легше відкритись саме чужій людині, щоб зберегти таємницю, а крім того, ворожки вони просто вірять, надіються на її дивовижну здатність передбачати. І без підстав.

— Чи доводилось вам допомагати комусь?

— Звичайно. Важко ворожити знайомим, тому, що я категорична, кажу: якщо зробиш так, як велью, буде по-твоєму, не зробиш — не буде. Але до людей, котрих я не знаю, ставлюсь по-іншому. Приходить дівчина, питає питання, намагаючись з'ясувати, що вона хоче, на що надіється, обов'язково заспокоюю. А інколи карти лягають так, що мені не потрібні ніякі питання й відповіді, навіть не слухаю, що вона каже. Тут інтуїція. Чітко бачу: буде в її чи в його

житті такий ось випадок і варто б чинити саме так, як кажуть карти. Бувало, приходили до мене, казали «спасибі».

— Передбачаю, що значна частина жінок, котрі шукають у ворожки поради, занепокоєні особистими проблемами. Припустимо, чоловік пішов до іншої. Вона питає, як його повернути і чи він повернеться?

— Як правило, чоловік куди йде? Туди, де йому спокійно і добре. Можу сказати кинутій дружині, що повернеться через півроку. Багато чоловіків до цього часу уже, кажучи простою мовою, з усіх сил нагуляються, їх любовний запал прохолодне, і починають думати: а там же мої діти, дружина, котра ні в чому переді мною не винна. Звичайно, жінка налаштовується на ці півроку, готується до того, що все буде добре. У неї з'являється надія. Вона концентрує енергію, заряджає навкруг себе простір позитивними емоціями: все буде добре. І їй стає добре, і дітям її теж.

Кажуть, що життя складається із смуг — чорні, білі. Можна це пояснити з точки зору фізики. Якщо у людини все добре, значить енергетичне напруження сильне, — їй все вдається, навкруг неї всі спокійні. Слабше напруження — іде смуга невдач. А ворожка, перед котрою проходять сотні чи тисячі людей, бачить їх стан, порівнює.

— Чула про династії ворожок. Мати передає своє вміння дочці або, як у вас, дід — онучці. Виходить, школа лилась...

— Школа говорить. Школа дивиться, сприймає людей. Ось приходять жінки. Вона відпросилась із роботи, їхала багато кілометрів, платить гроші. Її самотньо і нудно, хочеться дізнатись, чи вийде вона заміж або хоча б, чи з'явиться людина, котра зверне на неї увагу. Ворожка каже: «Через три дні біля тебе будуть женихи, молодий і старий. Ти на молодого не дивись, дивись на старшого». А жінка товста, немодна, ненафарбована, ось ворожка їй радить: «Ти заіспи собі зроби, причепуриш».

Жінка починає дивитись на чоловіків, а коли вона дивиться на чоловіків, то обов'язково щось вийде. І ось товстуха знову приходить до ворожки: «Спасибі. Я заміж виходжу. До

мене старий підійшов, пристойний такий чоловік». Все у неї чудесно вийшло, тому, що жінка була готова, щоб до неї підійшли. Психічно налаштована. Жодна ворожка не скаже, чому одній людині дає одну раду, а іншій — іншу. Робить це частіш за все інтуїтивно. Вона інтуїтивно сприймає людей. А є й такі, з ким не хоче говорити. Мабуть, чули, що комусь ворожка каже: у тебе немає долі і не береться ворожити. І таке буває, тут, мабуть, те, що ви назвали «неможливо пояснити словами, але існує».

— А що таке доля? Чи можна її якось змінити, керувати нею, чи буде так, як на роду написано?

— От інколи можна почути: і не красива, а як їй щастить. Треба уважніше придивитись до долі людини, щоб зрозуміти, чому їй щастить. Можу навести приклад із життя жінки, котру добре знаю. Купу неприємностей приносить їй чоловік. Вона вихована так: вони повинні, значить, повинні разом жити і горе, і радість навіпіл ділити. Чоловік зрадив. Вона каже: ну що ж, будемо навіпіл ділити цю неприємність. Інша б сказала: як, ти мені зрадив? Битись би полізла. А чоловік моєї знайомої був шокований такою спокійною реакцією. Він її півроку на руках носив, тільки потім на землю поставив. Потім знову влаштує їй якусь неприємність. І знову вона все вгамовує своєю спокійною вдачею. І йде у них все нормально, друга дитина народилася.

Це що, просто так? Що на роду написано? Ні, це жінка — спокійна, врівноважена людина, котра своїм світлом, вірою у добре робить свою долю. Вона захищає себе від поганих людей. У неї на роду написано бути щасливою. Не хоче вона бути щасливою. Вона народжена, прийшла на цю землю, щоб стати щасливою. І своїм мудрим спокоєм, волею жінка всіляко підтримує цю свою віру.

— Вілтіну у нашій країні гостювала індійська йогінда Деві. Ось її кредо, якщо таке слово до неї підходить: обов'язок кожної людини на цій землі, поки ми знаходимося у тілесній оболонці, давати тим, хто нас любить, і тим, хто нас не любить, любов і світло, проти зла є тільки одна сила — любов.

— Ворожки якраз на це і спрямовують свідомість

людини: все буде добре, добре, добре. Звичайно, якщо людина це сприймає настроєно, у неї все дійсно буде добре. І можна навести приклади протилежного. Молода сім'я. Не вистачає грошей, але до голоду справа не доходить, є продукти, з яких і сьогодні, і завтра вийде непоганий обід. Але недосвідчена хазяйка у шоці, в паніці від складності життя. Це передається дитині, вона захворіла. І у чоловіка комусь нічого не виходить. Чомусь? Вона мені телефонує: «Я тебе шукаю. У мене все так погано!». «Все буде добре», — кажу їй. — У тебе все буде добре! Вона заспокоюється і своїм спокоєм упокорює простір навкруг себе і своїх близьких. І всі заспокоюються, щезають хвороби, з'являються удачі.

— Чи можна і чи треба вірити в прокляття? Та ж Індра Деві й інші, котрі сповідають подібну віру, вважають, що кожен з нас має силу, як позитивну, так і негативну. Саме тому люди повинні обдумувати своє кожне слово. Вважається, що не тільки прокляття має силу, — будь-яке слово, думка.

— Ви, звичайно, чули, що існують світлі й темні сили. Близьке до землі темні сили, і вони більше командують, хоча перемагали поки що завжди світлі. Якщо людина каже: «Будь ти проклятий!» чи щось подібне, то для темних сил, для чортків, як сказала б бабуся, це свято. Інколи прокляття виривається зопалу, бездумно, припустимо, з уст бабусі улюбленому внукові, котрий розпустувався не на жарт. Все одно цим вона служить темним силам. А якщо прокляття мовиться для того, щоб конкретній людині стало погано, і вона це чує, її охоплює страх, руйнується її аура, вона втрачає впевненість у собі, слабшає. І тоді темні сили володіють нею. Та світлу людину, тобто з чистими помислами, прокляття може й не торкнутись, хоча воно й спрямоване проти неї.

— Що таке світла людина? Ви бачили, звичайно, іконої, на яких зображені святі із сяючим німбом над головою. Є і звичайні люди з таким світлінням, про це не раз писали в газетах. Що це? Згусток енергії, щит, котрий захищає, захищає дану людину від темних сил, від проклять.

Але прокляття торкається не тільки того, кого клянуть, а й того, хто кляне. Воно обов'язково повертається якоюсь бідною. Про це треба пам'ятати. Повинна бути відповідальність за всі свої слова. Ба-

гато бід від бездумності, безвідповідальності, бездуховності, від прагнення задовольнити якісь свої нищі пориви.

— У людському світі так багато заздрості, злості, грубості, аноніми і всього іншого. Як перенести батьнів, родичів, начальників, підлеглих, співробітників, сусідів, що все погане, що вони роблять для інших, обов'язково повернеться до них, хай не зараз, але повернеться?

— Треба пам'ятати кожну секунду: скільки отрути в тобі народилось, стільки ти її потім і вип'єш. Все лихо, яке ти проти когось спрямуєш, бумерангом повертається до тебе. І анонімний лист, і заздрість. І на цьому світі, і на тому...

Спостерігаючи за людиною, ми бачимо тільки якісь відрізки її долі. Але, як правило, щастя і нещастя закономірні. При своєму чужому, обманюючи, проклинаючи, творячи недобро, людина сприяє тому, що в неї, як в чорну діру, затягуються руйнівні темні сили. Ні до чого хорошого вони врешті призвести не можуть. Я спідкувала за одним чоловіком. Зароблене нечесним шляхом багатство він не втратив. Він просто сам загинув. От рекетири розвелись, це служители темних сил.

— Щось дуже багато з'явилось зараз служителей темних сил — рекетири, фарцовники, спекулянти, убивці, шахраї, злодії...

— Оскільки їх запити, інтелект на нулі, то з будь-якої точки зору — ворожки, моралі — це темні люди. Можна навіть сказати, що це пішки темних сил, їхнє знаряддя. Їх використовують ці сили як слабших, котрими можна легко керувати. Ті ж рекетири — здорові, гарні, фізично сильні хлопці, і раптом таке принизливе заняття. Чому такими стають? Ними керує страх, відчай, а головне — слабкість духу, невпевненість у собі, тому, як сказала б бабуся, вони й служать антихристу.

— Чи варто вірити в примети?

— Варто, якщо це не завважася, припустимо, роботи. Якщо ви йдете на службу, і дорогу перебігла кішка, що робити? Як чинять люди? Хтось іде іншою дорогою, хтось пліється, хтось цілий день тільки тим і займається, що чене неприємностей. Для мене, якщо кішка перейшла дорогу, — добре, день удався, якщо чорна — ще краще. Чому? Тому, що я собі кажу: кішка — це добре, особливо чорна. Тобто у мені збирається енергетична субстанція, котрою я проштовхую всі неприємності. Все, що мені треба, одержую. Ворожки,

чаклуни собі не ворожать і не чаклують, тому що, образно кажучи, вони ковалі свого щастя. У них сильний дух.

— Що робить людину сильною? Побажайте щось нашим читачам.

— Найголовніше — не нести зла, ні в помислах, ні в ділах, не дозволяти йому зароджуватись в тобі. На жаль, воно зарез настільки заразило все навкруг, що з'являється навіть у добрих серцях, але не можна піддаватись темному. Навіть, коли дитина плаче, треба її зрозуміти, а не залякувати, карати. Зрозуміти іншого — це споконвічне у людських стосунках. Не дозволяти рости бур'янам у власній душі. До речі, це не так вже й важко. Благодать, котра з'являється в душі людини, що несе добро, світло і любов, — велике дерево, вирощене ним самим. Така навіть на мурах не наступить. Вона чує, про що говорять птахи. І ось при такому контакті зі світом людина вже без будь-якої ворожки буде знати, що їй треба робити, а що не треба, як реагувати на ту чи іншу ситуацію. Зрозуміти і зупинитись, щоб не зробити зла, — ось початок людського в людині.

\* \* \*

Можливо, прочитавши цей матеріал, хтось скаже: знайшли про що писати, краще б розповіли, чому у нас порожні прилавки в магазинах. Але про це вже сказано дуже багато. А ось про те, як людини вжити у цей складний час, як остаточно не втратити віру у добре і дійсно світле майбутнє, ще сказано мало. Звідси тотальне роздратування, котре темною хмарою оповиває кожного з нас у громадському транспорті, на роботі, вдома, на вулиці, навіть у шкільних класах і дитсадках. Звідси всякого роду хвороби — духу, тіла.

Ворожіння існує у всіх країнах. У багатьох ворожки знаходяться на легальному становищі, до них звертаються президенти, міністри і прості люди. Ми вважаємо, що у кожної людини повинне бути право вибору: звертатись їй до психолога (котрих, на жаль, у нас ще не зовсім вистачає), до священника чи до ворожки. Тільки б набула вона копійної впевненості в собі, стала сильною, щоб допомогти слабшому своєму синові, матері, внукові, всім, хто її оточує...

Розмову велел. ПРОШИНА.  
(За матеріалами журналу «Советский Красный Крест»).





# „КОЛИ ДЯДЬКО СПИТЬ ІЗ ДЯДЬКОМ“

Читаємо у кримінальній хроніці, що десь сталося зґвалтування, і здригаємося від думки, що чоловіки гвалтують не лише дівчат, жінок, а й хлопців теж.

Пригадую статтю під заголовком «Покарання не буде...» (газета «Молодь України» за 4 лютого цього року). Зокрема, автор там розповідав про хлопця, якого зґвалтували у Києві в одному з громадських туалетів. Чи є подібні випадки в нашій області? Я не один день «екскурсував», аби впізнати гомосексуалістів. І натрапив на них у громад-

для нього я завжди знайду вільну годину. Ми розуміємо один одного. І не волю припинювати його будь-де. Огида тут я не бачу, це — природне явище. Це — життя!..

А ось іще один випадок. Якось їхав у загальному вагоні поїзда «Київ — Кіровоград». У купе сиділи два хлопці. Один із них у напівтемряві пестив іншого, ніби дівчину... Мені стало ніяково, вийшов у тамбур на перекур. Згодом приєднався той хлопець. Не знаю, як поспів запитати його:

— Який тобі від цього кайф?

попросив підняти архів, щоб ознайомитись із судовою справою на Олександра Г., який недавно відбував покарання за зґвалтування Віталія Г. Працівники Новомиргородського РВВС слідчий А. Т. Яворський, сержант Юрій Ворона допомогли зустрітись з хлопцем.

— Олександр, що тебе штовхнуло на це?

— Ніякого зґвалтування не було. А трапилось це так: ідучи із Софіївки (так зветься у нас мікрорайон) з товаришем до моста, зустріли цього ж Віталія. Правда, я був напідпитку.

но. Чи є в тебе наречена?

— Є. Вона навчається в педінституті в одному із обласних центрів. Та її батьки мене ненавидять, зневажають... От і доводиться інколи так напиватися, аби не чути цих дорікань...

— Невже це вихід, Олександр?

— Згоден, не вихід, але що мені робити? Як бути, коли оточуючі не вірять мені? Добре, що хоч кохана моя розуміє, і то як складеться доля моя — не знаю. Хай буде проклятою та година, коли він зустрісся мені по дорозі! Мені стає незалежним цей світ...

А ось кілька думок хлопців про таких, як Віталій.

Сергій із Маловисківського району:

— Я знаю пасивних. Якби моя воля, то розстріляв би їх, аби не існували вони.

— Припинюючи їх, чи разом із цим не припинюєте й себе, адже ви теж, можливо, бували з ними?

— Мені здається, що до мене це не стосується. А якщо взагалі, то я не замислювався над цим.

Юрій із Новоукраїнського району:

— Одні рішуче закликають ставити всіх гомосексуалістів до стінки і знищувати, як скажених собак. Інша категорія людей дивиться на таке природно збочення досить толерантно і не вважає за великий гріх, якщо дядько «спить» із дядьком. Моя особиста думка така: я вважаю гомосексуалізм звичайною хворобою, себто людей, які зймаються ним, лише хворими. А як відомо, хворі у нас не засуджуються, бо яка ж їх у тому вина?

Сама природа змушує лягати пасивних під особу своєї статі, хоча досить складно у цьому випадку пояснити природу активних «голубих». Що тут поробиш? Хай собі живуть, як їм подобається, якщо їхні контакти відбуваються за особистим бажанням. Це — права двох, як не дивно це звучить. Але коли один чоловік гвалтує іншого, це — звичайно, злочин, який засуджується законом. Тільки тоді цих людей можна притягнути до відповідальності. В іншому ж випадку — неприпустимо. Засуджувати лише тому, що вони не такі, як ми — аморально і навіть злочинно. Це вже скидається на дискримінацію статевих потреб. Негоже у цій галузі поділяти

людей на чорних і білих. Такий расизм нікому не потрібний.

Андрій з Кіровограда:

— Я вважаю, що гомосексуалісти треба розуміти і ніяк не «знищувати», як дехто бажає цього. Адже це природне явище. Гадаю, що порядна і свідомо людина ні в якому разі не стане принижувати їх.

Коли стаття вже була підготовлена до друку, зі мною зустріся знову юнак, який довірливо поділився своїм болем: «Чи його піти із життя, аби не чути дорікань, мовляв, глянь, он пішов, він... Я себе навіть ненавиджу за вчинок з товаришем. Але мене тягне до нього... Бачу його рідко, бо намагаюсь уникнути зустрічі з ним, хоч, правда, він це помічає. Думаю, що, можливо, якимсь пелюсткою себе. Та, на жаль, це не так. Мені не вистачає підтримки, навіть боязко про це з кимось поговорити, бо ж не розуміють, засміють. А тому завжди залишаюсь наодинці з собою.

Стає моторошно за цього хлопця. За таких, як він. Якщо хочете — за долю його та подібних йому.

З приводу гомосексу я говорив також із завідувачою юридичною консультатцією Ленінського району міста Кіровограда Галиною Григорією Ромадановою:

— Ст. 122 Кримінального кодексу УРСР передбачає відповідальність за мужолозтво, тобто статеві зносини чоловіка з чоловіком. Частиною першою передбачена відповідальність за добровільне мужолозтво, тобто здійснення контакту без застосування насильства, погроз або використання безпорадного стану потерпілого. Покаранню підлягають обидва партнери. Частина друга встановлює відповідальність за мужолозтво, вчинене із застосуванням насильства або щодо невідомої особи.

Кримінальна відповідальність за злочин настає з 16 років.

Суддя з Новомиргорода В. І. Кава:

— З моєї точки зору мужолозтво, здійснене із застосуванням насильства, — злочин, тому, що посягає на свободу особи. Злочином є акт зносин мужолозтва з невідомою особою. Тому що ці дії являють зазіхають на нормальний статевий розвиток. Добровільні статеві зв'язки чоловіки з муж-

чиною — хвороба. Це спроба знайти спосіб психічно здорового життя. Гомосексуальні стосунки часто здійснюються в алкогільному та наркотичному стані. Вважаю, цих людей слід лікувати в спеціальних закладах. Лікування повинно бути по домовленості і носити характер психотерапії. За розголошення цієї схильності, якщо воно має характер образи, приниження, — слід притягувати до відповідальності.

КОМЕНТАР СПЕЦІАЛІСТА-СЕКСОПАТОЛОГА С. М. ЛУНЬОВА:

— Статеві зносини чоловіка з чоловіком є порушенням біологічних структур головного мозку. Це злочин тоді, коли хтось вступає в контакт з неповідомленими чи із застосуванням насильства. Вважаю, що не завжди є правильним підхід працівників міліції і слідчих органів до таких категорій людей. Це статеве відхилення практично лікуванню не піддається, і, мабуть, є смисл переглянути закон щодо подібних осіб. Гомосексуали за медичною допомогою звертаються дуже рідко. Лікарям — сексопатологам доводиться їх бачити тільки в супроводі міліції чи слідчих. Я працюю сексопатологом уже двадцять два роки і практично не бачив, аби вилікувався від своїх нахилів хоч один із гомосексуалістів. А тому притягнення до кримінальної відповідальності цих осіб, вважаю, не завжди обґрунтоване.

Леонід САВИЦЬКИЙ, спеціаліст «Молодого комунара».

ВІД РЕДАКЦІЇ. Два роки тому в нашій газеті була серія публікацій на цю тему, і погляди на явище юристів і медиків були приблизно такими ж, як зараз. А читачі майже одностайно вважали, що ми пишемо про «непристойний бруд». Що ж думають про це самі люди з «нетрадиційними» статевими схильностями? Дехто з них висловився в статті, і якщо це хочуть зробити й інші, то напишіть нам про свої проблеми і можливі шляхи розрядки атмосфери довкола гомосексуалістів. У деяких країнах вони, приміром, мають свої клуби, шукають знайомих через газети і навіть вступають у шлюб один із одним. Тож чекаємо листів. Прізвище й адресу можете не називати.



ських туалетах, де вони знаходили собі партнерів для інтимного спілкування. У Кіровограді, Знаменці, Олександрії, Новомиргороді, Малий Висці, Світловодську...

Якось випадково помітив у туалеті такого. Миттю вилетів звідти, присів на лавці, що біля бібліотеки Гайдара. Через кілька хвилин цей Микола, як він назвався, підійшов і попросив сигарету.

— Ох, аж легше стало... — з усмішкою промовив.

— Що, задоволювся?

— Слухай, а що тут поганого? Для тебе гидотного все це? — відказав мені. — Я ж не гвалтую. Таких людей теж треба розуміти, адже це хвороба, а не злочин. У мене є товариш, якщо хочеш знати, котрому не вистачає моїх почуттів... І хоч не забаром у мене весілля, — відверто і довірливо продовжив Микола, — але й

— Кожна людина, краще сказати, життя розуміє по-своєму, — відповів попутник. — Це дано людині природою, а те, що природне — не огида. Це не злочин. Якщо мені хтось подобається, обожую... Чому у нас не так, як на Заході? Чого нас ненавидіти? Скажіть, чого? Чим же ми гірші від інших? — зі злістю запитав незнайомий, і в його очах з'явилися сльози. — У чому моя вина?

Одного разу, зустрівшись з юнаком, якого було надто важко викликати на відверту розмову, я почув:

— Що ж, такі як я, вважає дехто, не мають права на життя. Несправедливо до нас ставляться, принижують, дорікають, ганьблять...

А ось що сталося в Новомиргородському районі. Взяти туди відрядження, я завітав до голови народного суду і

Запитав у Віталія: «Де твоя бутылка, ти ж обіцяв її за свій день народження?», а він у відповідь нецензурними словами відповів. Я потім ударив його даічі. До цього я знав, що він пасивний, бо з декотрими вже був. От і запропонував йому... Він, звісно, згодився. Потім із товаришем теж. По п'яніці забрали у нього годинника й магнітофона, але ввечері повернули, а він, чмо нещасне, набрав, нібито його зґвалтували. Якби не хотів, то нізащо не згодився б... От і довелось три роки відбувати у тюрмі. Але бог є на світі. Нині й він позбавлений волі.

— Олександр, але ж у ті часи Віталій був неповідомленим?

— Так, але він уже... Я картаю нині себе, що зачепився з ним, адже життя тепер має розколетись.

— Чого ти так думаєш? Адже це не все втраче-

«МОЛОДИЙ КОМУНАР» • 8 ГРУДНЯ 1990 РОКУ • ДЕВ'ЯТА СТОРІНКА

## ЩО НАМ ПИШУТЬ ПРО СПОРТ?

На адресу спортивного сектору «МК» листи останнім часом приходять здебільшого з приводу шахового конкурсу. А шкода: позаштатні наші автори темою фізкультури і спорту у районах практично зовсім не цікавляться. Крім декількох наших постійних дописувачів, яким ця справа посправжньому не байдужа. І з цього приводу хочеться висловити побажання всім, хто захоплюється спортом — при можливості надсилайте нам матеріали про цікаві спортивні події у вас. Адже вони є, а нам побувати одночасно у багатьох місцях неможливо. (Автор цих рядків виконує ще й інші обов'язки у редакції газети).

Час від часу надходять листи від хлопців, котрі цікавляться східними бойовими мистецтвами (останній — від П. Куценка з Новоукраїнського району). Відповімо інфор-

мацією, яку маємо на поточний момент. Ми вже надрукували кілька подат із коротким викладом філософії карате та історії одного з різновидів — кіокушинкай (у японській транскрипції — кьокусінкай).

Нещодавно я зустрічався з керівником цієї школи у Кіровограді Олександром Васильовичем Кузьміним, і він обіцяв завітати до редакції з наступними матеріалами, в яких буде мова про підготовчі вправи. І якщо ця тема зацікавить читачів, то всі, хто до 20 грудня передплатить «МК», напевне зможуть розраховувати на те, що Олександр Васильович і надалі буде постійно постачати такі матеріали для нашого тижневика.

Будемо також друкувати корисні оздоровчі вправи даоської школи Хуашань та просто різноманітні гімнастичні вправи, потрібні кожній людині.

М. В. Никитюк із Добровеличківки у своєму листі запитав, де можна здобути професію жокея. Даємо дві адреси, куди він може звернутися: 317906 с. Лікарівка, Олександрійський радгосп-кінзавод № 174 та 327035 м. Миколаїв, Варварівка, Спортивне поле, кінноспортивна школа. Телефони: директор — 33-33-40, бухгалтерія — 33-39-35, черговий — 33-38-79. У РРФСР є також єдине на республіку СПТУ, але по його адресу радимо звернутися до центральної преси, бо в нашому місті таких відомостей, на жаль, немає.

Дякуємо за листи, які свідчать про узагальнення до спорту і до газети. Тож пишіть, дзвоніть, заходьте, бо наша газета — це передусім ваша газета.

Гарас ЛЕОНІДОВ.





## НАШІ ХОКЕЇСТКИ: ЧИ БУТИ У І ЛІЗІ?

На змаганнях Х літньої Спартакіади України з хокею на траві в Алушті серед жіночих команд збірної Кіровоградської області вдруге, після чотирирічної перерви, стала бронзовим призером. Турнір проходив на спортбазі олімпійської

ської області (м. Бориспіль, «Колос», п'ятиразовий чемпіон серед команд СРСР вищої ліги, в цьому році — срібний призер) набрала 5 очок та зайняла І місце, «Буревісник» (Суми) з чотирма очками опинився на II місці, кірово-

градська команда показав дуже добру фізичну і тактико-технічну підготовку у попередніх змаганнях чемпіонату ВДФСТ профспілок УРСР та чемпіонату України серед збірних команд областей. Шістнадцять учасниць чемпіонату України

вихованка Світлана Ворона (зараз вона також воротар київського «Спартак»). Чудово грає у нападі Вікторія Гаращенко, другокурсниця факультету фізвиховання педінституту ім. О. С. Пушкіна. Оксана Білодумова, учениця 11 класу СШ

вихованок добрим авансом на те, щоб команда потрапила до І ліги. Що на це можете сказати?

— Наша команда без відбіркового турніру допущена до участі в чемпіонаті СРСР серед команд І ліги, в якій налічується 12 команд. Але, незважаючи на загальну добру підтримку облспорткомітету та обласної ради ДСТ «Колос», вони все ж не можуть знайти фінансових можливостей на утримання команди І ліги. Витрати складають близько 200 тисяч карбованців на рік. Сюди входять заробітна плата гравців, двох тренерів, начальника команди, лікаря. Облрада «Колос» може забезпечити лише харчування, а облспорткомітет — проїзд. Але ж якщо студентки ще будуть залюбки їздити на змагання на цих умовах, то випускниці інституту, які вже мають свої сім'ї, грати лише на ентузіазмі не можуть.

— А як взагалі з підтримкою команди керівництвом спортивних організацій?

— Керівництво облради «Колос» та його голова Юрій Іванович Махно в міру можливостей приділяють увагу розвитку команди.

Велика нам допомога і від факультету фізвиховання КДПУ ім. О. С. Пушкіна (декан Микола Миколайович Балан). Вже чотири роки, як там відкрито спеціалізацію «Хокей на траві». У складі нашої дорослої команди — 13 студенток педінституту. У ДЮСШ облради «Колос» — вже чотири випускниці інституту.

— Дівчата захоплюються лише хокеєм на траві?

— У нас вони отримують різноманітний розвиток. Наприклад, ми використовуємо

мо великий теніс, який з ігровими функціями аналогічний хокею на траві, плавання та багато рухливих ігор. Та все це давно вже не новина, бо використовувється у будь-якій сучасній команді.

— Насамкінець традиційне запитання: які найближчі плани?

— Зараз Агропром дав «добро» на створення спеціалізованої школи по хокею на траві. Адже ми маємо вже як солідну основу поле з штучним покриттям, яке є далеко не в кожному місті.

Налагоджуємо зв'язки також із зарубіжними командами міст Братислави (Чехо-Словаччина) та Вроцлава (Польща). У цьому році облспорткомітет виділяє кошти на обмін команд по безвалютному обміну спортивними делегаціями.

23 вересня цього року в нас проходив всесоюзний турнір. Він проводився вдруге і стане традиційним. У цьому році брали участь команди з Москви, Харкова, Кривого Рогу та ін. Турнір буде приурочений до Дня міста та присвячений пам'яті Героя Радянського Союзу Г. В. Балицького. З командами Вроцлава та Братислави вже є попередня домовленість.

А з 25 березня почнеться літній чемпіонат України. Попередні ігри відбудуться у нас в Кіровограді, а фінал — знову в Алушті.

Що ж, давайте побажати високого злету команді, а тренерам В. Ф. Шептицькому та М. І. Савченку подякуємо за їхню роботу, яка не лише приносить результати на високих змаганнях, але й займає вільний час підлітків, допомагаючи їм стати розвиненими людьми.

Розмову вів

Л. ТАРАСОВ.

Фото І. ДЕМЧУКА.



підготовки. Головний суддя — В. Коломийчук (м. Київ, міжнародна категорія).

У фіналі збірної нашої області з рахунком 0:5 прогнала Сумській області, виграла в Івано-Франківській, з киянками зіграла 1:1. Киянки «всуху» перемогли Івано-Франківськ (7:0) та сумську команду (2:0). У результаті команда Київ-

градський «Колос» з 3 очками став третім.

Тренер збірної нашої області з хокею на траві Володимир Федорович Шептицький у дружній бесіді так розповів про спортивні досягнення кіровоградських дівчат:

— Якщо є скептики, котрі вважають цей успіх випадковим, то згадаймо, що

одержали звання кандидатів у майстри спорту.

Кіровоградки в Алушті зустрілися з гідним суперником, оскільки на базі Бориспільського «Колоса» неодноразово формувалася збірня СРСР, а їхній тренер Безруков також тренер союзнот збірної.

Окрасою команди Кіровоградщини стала наша

№ 23 м. Кіровограда визнана однією з найтехнічніших спортсменок змагань, а п'ятнадцятирічна Оля Бойко (СШ № 16) — наймолодша з учасниць. Вона забила 3 голи.

КОР.: Володимир Федорович, оглядач «Спортивної газети» В. Казимирову номері від 11 листопада назвав надійну гру Ваших

ДЕСЯТА СТОРІНКА • 8 ГРУДНЯ 1990 РОКУ • «МОЛОДИЙ КОМУНАР»

## КАРТАС-ІГРА

(Продовження. Початок у №№ 29—35, 40, 41, 43—50).

Однак такі достоїнства природа не дала першому коханню, вони є привілеєм людей, яким — повних тридцять п'ять років. Кому ніколи чекати, хай п'є молоде вино, а мені налийте вина з посудини, наповненої це за давніх часів. Якщо прагнете скуштувати зрілого плоду кохання, поченавши, дістанете заслужену винагороду.

Зріліші жінки володіють у цій справі більшими знаннями, а досвід робить із них правдивих артисток, котрим добре відомі всі секрети кохання. Руйнівний вплив часу вони можуть згладити елегантністю та омолоднюванням за допомогою різних процедур. Використовуючи тисячі завчених поз, збагачують і подвоюють любовну розпалі. Жодна з намальованих картин не навчить способам, відомим лише їм. Вони самі насичені розпалістю, яку нічого штучно збільшувати; тому жінка і чоловік дістають однакових приємностей.

Не виношу статевої стосунки, які не вдовольняють обидві сторони. Тому не ганяйся за юнацьким коханням. Не терплю такої дівчини, котра віддається тому, що мусить, а тим часом думає, щоб не забруднити простора. Немила для мене розпалі з обов'язку: хай жодна дівчина не робить мені приємного.

ОДНОЧАСНІСТЬ ОРГАЗМІВ. Цю нотатку, як і кілька наступних, ми взяли з молитовника експериментальної любові Жюльє Гіота, невеликої книжечки, опублікованої після смерті автора трьома вченими високого рангу.

«Найліпшим приготуванням до запліднення є утримання жінки. Часом, який найбільше сприяє вагітності, є тиждень після менструації. Неодмінною умовою є одночасність оргазмів, або, за умови відсутності оргазму у жінки, мимовільно швидке провонування його мужчиною. Незнання або ігнорування цієї практики — причина 99 відсотків безплідних шлюбів. Однак якщо жінка схильна легко вагітніти, запліднення настає досить часто навіть при відсутності оргазму».

## РОЗДІЛ 2. РІЗНІ ПОЗИ І ПОЛОЖЕННЯ ПІД ЧАС СТАТЕВОГО АКТУ, ЩО СПРІЯЮТЬ ЗАПЛІДНЕННЮ

Під час вищого зв'язку жінка має так простягтися, щоб розхилити йоні.

Під час рівного зв'язку лягає на спину, у природній позі, і дозволяє обняти себе за шию.

Під час нижнього зв'язку вона має прийняти таку позу, щоб йоні стислася; рекомендується також, щоб вона використовувала засоби, що прискорюють момент запліднення.

Жінці газелі, (№ 1), що лежить, рекомендують три позиції:

Повністю відирита позиція. — Вона тримає голову ду-

же низько, щоб середина тіла виявилася вище. Тоді мужчина має послинити лінгу чи йоні або сягнути по жирний крем, щоб полегшити введення.

Позиція розхилена («позіхаюча»). — Жінка підводиться і розхилить їх.

Позиція стягуєча. — У мужчини і жінки, що лежать, випростовані ноги і лежать одна на одній.

Позиція тама може бути горизонтальною, боковою, в останньому випадку мужчина має спочивати на лівому боці. Цієї поради треба дотримуватися завжди в лежачому стані незалежно від того, які розміри йоні у жінки.

Позиція стискуєча. — Злягання починається в позиції стягуєчій, а далі жінка стискає коханця стегнами.

Позиція переплетена. — Жінка схрещує одне своє стегно зі стегном мужчини.

Позиція, що називається позицією нобіли. — Жінка, як в лежачій, стискає лінгу, ув'язнену в йоні. Це дасться виключно практичною, а вживаючи це переважно жінки з краю Андри.

А ось пози, що їх визначив Суварнанабха:

Поза злітаюча. — Жінка підносить ноги цілком вертикально.

Поза розхилена («зітхаюча»). — Жінка спирає обидві ноги на плечі мужчини.

Поза стиснена. — Мужчина притискає до себе схрещені і підняті ноги жінки; якщо піднята лише одна нога, це поза напівстиснена («розпушчування бамбуку»). Жінка обтирає цю ногу на руку мужчини, другу випростовує збоку. Далі займає таку ж позу з протилежного боку і чинить так по черзі.

Заганяння гвіздна. — Одна нога на голові мужчини, інша простягнена збоку.

Поза краба. — Ноги жінки підтягнені вгору і схрещені на її шлунку.

Горток. — Жінка піднімає і схрещує стегна.

Форма лотосу. — У цій позі жінка схрещує ноги — одна на одній. — стегна розхилені. Позиція ідентична тій, яка вище називалася «позіцією дружини Індри».

Поза обертальна. — Мужчина під час злягання обертається довиоло жінки, не відриваючи її від неї і не припиняючи статевого акту, жінка в цей час стискає його тіло; цьому можна вивчитися, практикуючи.

Не лише пасує, але й рекомендується, каті Суварнанабха, під час купелі злягтися всіма можливими способами; однак Ватсьяна заперечує зв'язок у воді як той, що суперечить засадам релігії.

Коли жінка спирається на руки і ноги, як плазун, і йоні коханця покриває її, як бик, це називають коров'ячим зв'язком. У цій позі на спині можна робити всі пестощі, які переважно застосовують спереду. Мужчина також правую рукою може схопити груди жінки, а лівою масувати кінтор, одночасно всовуючи лінгу до йоні. Там він подвоює розпалі пещерної жінки і здатен прискорити її оргазм настільки, щоб він співпав з його власним.

У цій позиції мати найпридатніша для запліднення, бо її дно нижче шийки. Позиція ця найприродніша, хо-

ча й дає менше розкоші, бо кінтор не третється, хіба що по нього сягає рука.

## АПЕНДИКС ДО РОЗДІЛУ 2

Погляди Овідія. Овідій вважав, що різні пози у жінок можуть слугувати конетуванию під час заняття любов'ю. «Арс аматорія»:

«Хай жінка навчиться, як покласти тіло, які пози має займати. Не кожній жінці кожна поза відповідає».

В якій красивій риси обличчя, хай ляже наизнан. Котра має гарну спину, хай дається обидлятися себе ззаду. Якщо маєте зграбні ноги, кладіть їх на руки коханого, так як Міланіон спірає на своїх руках ноги Аталанти. Маленькі хай ідуть на коні. Андромаха, будучи високою, ніколи не сідала генторного скануна.

Якщо котрась має тонку талію, хай обіпреться коліньми об лінку, злегка відхиливши голову. В якій жінки стегна, круглі перса без претензій — хай, коли мужчина стоїть збоку, лягає навсїс на лінку, щоб нею можна було захоплюватися в такій чарівній позі. Добре також розпустити волосся, як це робила Лаодамія, і обплести їх довкруг шиї. А якщо на твоєму лоні зморшки після пологів, борись на коні, як меткий Парт, відвернувшись від нього».

Способів займатися любов'ю тисячі; найпростіший і такий, що вимагає найменше зусиль, — коли жінка спочиває на правому боці, напівобернена. Не пускай до спальні забагато світла, через розчехнені навістік вікна, в морозну краще приховати ганджі тіла».

Французька акторка Віргінія Дежазе (1797—1875) мала звичку спати на спині, бо казала: «Прийде такий, хто всадить».

Погляди отця П. Гурру. «Моральна теологія»:

Ст. 997. — Цілі, в досягненні яких подружній стосунки бажані:

1. Безпечення потомства, що є однією з головних цілей;

2. Засіб задоволення подружніх обов'язків;

3. Засіб запобігання подружній нестриманості;

4. Прагнення поживати чи провонувати належну любов, народження чи провонувати подружній почуттів.

Ст. 911. — Позую, цілком дозволеною, є та, що підказує сама природа; це значить — жінка спочиває знизу, чоловік лежить на ній.

(Ребелес назвав це виготовленням звіра з подвійним хребтом).

Жодна позиція, навіть та, що протирічить природі, у принципі не заборонена, аби лише відбувся подружній акт, якщо вона не перешкоджає заплідненню.

Кожна невідповідна природі поза, прийнята з дозволеного приводу, звільнена від осуду, оскільки пози такі нерідко найзручніші чи єдино можливі, а жінка зручність чи необхідність може виправдати таке легковажне в собі збочення, протиріччя природному ладові.

Ст. 912. — Так може траплятися з різних причин, навіть через холодність, якщо в такій позі зростає збудження. — Якщо мужчина, — говорить Санчес, — може оволодіти дружиною лише в певній позиції, чи сумнівається хто, що дружина має прийняти саме таку?

Кожна позиція, якщо б вона не була, у жодному разі не може засуджуватися, якщо вона — єдино можлива.

(Далі буде).



# НА КОГО ЙТИ В АТАКУ?

ПРО долю колишніх воїнів-«афганців» написано вже так багато, що, здається, всі їхні проблеми давно вже мали б вирішитися.

Обком комсомолу збирається увічнити їхню пам'ять у монументі з граніту і металу, для них проводяться всілякі військово-патріотичні змагання. Турбота ж про учораших захисників «наших інтересів у Афганістані» з боку уряду втілюється у поважних рішеннях та постановках. Та чи можуть вони бути реалізованими у нинішніх умовах безкінечної перебудови та переходу до ринкової економіки?

Рядки одного з листів редакційної пошти закликають приїхати у Вільшанський райцентр, та й подивитися, послухати, як у них втілюється постановка Ради Міністрів СРСР від 17 січня 1983 р. «...З тих пір, як наші війська зникли з Афганістану, на нас перестали звертати увагу.

...Ні військомат, ні виконком районної Ради не можуть, та, мабуть, і не хочуть нам допомогти. Райком комсомолу хоче, але не може.

Військовий комісар району М. О. Тепляков вважає своїм обов'язком стояти осторонь. А чи не будуть наші воїни, які знаходилися й знаходяться на службі, і ті, яким ще доведеться «понохати пороху», замислюватися над тим, чи слід взагалі йти до війська? Звичайно, їх примусять, але примусово на подвиг ніхто не піде...».

Далі автори нарікають на те, що під час війни їх ніхто не поділяв за соціальним та територіальним положенням, а зараз їхні товариші у великих містах та районах мають конкретні пільги, а вони ж — ні.

Вільшанка... Такий собі типовий райцентр нашої області. Йдемо по його вулицях разом з першим секретарем Вільшанського райкому ЛКСМУ (МДС) Василем Гуцу. Ось перший-ліпший магазин продовольчих товарів. Де-не-де, ніби фіговими листками, прилашки ледь прикриті консервними банками, а у м'ясному відділі — малоїстівний зельц «з волоссям», смалець та сало. Зауважимо, що й ковбаса є. За 8,70.

— А в нас іншої не буває! Минулого тижня ці ціни не було. Хоч ковбасний цех щомісяця відправляв до Кіровограда 3 тонни ковбаси.

Згідно Тимчасового положення про пільгове торговельне обслуговування окремих категорій населення області, прийнятого облвиконкомом 28 березня 1990 року (до Вільшанки воно «дійшло» лише у травні) воїни-«афганці» мають право на отримання щомісяця: м'яса — 2 кг, ковбас — 1 кг, м'ясо-вишого гатунку — 3 кг, масла тваринного — 0,4 кг, соди харчової — 0,5 кг (на півріччя), майонезу — 1 банка, сиру — 0,3 кг, кази або чаю — 100 г (на квартал), цукерок в художньо-оформлених коробках — 1 шт. або вагові — 0,5 кг.

Ну то як, чи може хтось об'їстися за цими нормами, особливо якщо має сім'ю?

Але ж шановний читач може заува-

жити, що коли ти не воїн і не інвалід, то й цього купити будь-коли не зможеш, чи не так? Згоден, але справа не у тому. Коли приймається якесь рішення органами місцевої влади, то, мабуть, маєтись на увазі, що його виконання — у межах можливого. І колишніх воїнів ображає зовсім не те, що ніде нічого немає, а ставлення до них. Чомусь у відділі спеціалізованого магазину № 1 для представників окремих категорій населення на вул. Дзержинського в обласному центрі можна купити всі ці продукти харчування, а у Вільшанці — ні.

З постанови Ради Міністрів СРСР від 17 січня 1983 р.:

«В соответствии с решением правительства СССР местные советские органы должны проявить постоянное внимание к нуждам и запросам уволенных с действительной военной службы военнослужащих, выполнявших интернациональный долг, и семей погибших военнослужащих».

Вихователька дитячого садочку Тетяна Улановська, дружина воїна-«афганця» Василя Улановського розповідає нам, у чому ж виявляється «постоянное внимание... к нуждам и запросам...». Квартиру чекали з чоловіком протягом 6 років. У черзі на кімнати чомусь їх увесь час переставляють назад. Останнє, що купили за весь час з непродуктивних товарів у пільговому порядку — це рушники. Щоб «вибити» у магазині 300 грамів сиру чи 400 грамів тваринного масла — треба кожного разу докласти чимало зусиль. Зрідка може й пощастити на банку майонезу або на 2 кг м'яса, тобто кісток.

Близько півтора року стояли у черзі на меблі, нарешті дочекалися. Звернулися до военкома М. О. Теплякова, той відповів, що, мовляв, йдіть та беріть що вам треба. Але у меблевому магазині сказали, що відпускають тільки згідно загальної черги.

Ось такі пільги, з того часу, як хлопці повернулися у 1983 році з Афганістану.

Василь Гуцу розповів, що по сусідству, у Первомайську Миколаївської області, розподіл ведеться за допомогою запису, коли товар надходить у продаж.

Довідався я й про те, що у 1988 році житло одержали Василь Клименко та Микола Бурдук. Але живуть без ордерів, а значить — фактично без ніяких прав на житло.

Голова районного товариства воїнів-інтернаціоналістів Микола Луценко квартиру отримав швидко. У ній раніше жив колишній голова райвиконкому, який, вийшовши на пенсію, виїхав до Кіровограда. Та разом з ним зникли з квартири і всілякі принадаля, від полиць на кухні до імпортованого унітазу і телефону. Імпорту, звісно, дають по організаціях, та інвалід афганської війни на підприємствах та установах вже не працює. Та й таке становище краще, ніж у Сергія Кордюкова — дружина вже народила, а жити дово-

диться у якоїсь бабці на квартирі, в якій хатина скоро зовсім завалиться.

Для вирішення житлової проблеми у 1988 році хлопці намагалися створити МЖК. За словами М. Луценка та В. Гуцу рішення райвиконкому було, але про нього ніхто більше й не згадує. Була готова й кошторисна документація, виділили територію. Знайшли у Новоукраїнці підрядників, але потім цю бригаду чомусь перекинули у Побузьке. М. Луценко розповів також, що жила у районі зараз не будують, доки не збудують лікарні. Під час виборчої кампанії чули від кандидатів у депутати і обіцянки збудувати крім лікарні, молокозавод, хлібопекарню, банк. Але банк, самі розумієте, робочий людині у наш час не знадобиться.

Перед від'їздом до Кіровограда ми разом з В. Гуцу навідалися до голови Вільшанського райвиконкому Григорія Олександровича Харченка, обраного до речі на альтернативній основі. Я задав одне питання:

— Що робиться у вашому районі для колишніх воїнів-«афганців»?

— Вони в нас користуються такими пільгами, як першочергове надання житла. Для цього маємо список за їхнім місцепроживанням. Поза чергою отримали житло В. Клименко та М. Бурдук. Ми спрямовуємо установи та організації на побудову житла. Вирішили ще питання в А. Улановського (2-кімнатна квартира від РТП «Сільгосптехніка»). У тому ж будинку отримав житло Г. Панченко. Найближчим часом на житлову комісію виконкому будемо виносити питання про забезпечення житлом І. Бурдука та С. Кордюкова.

У 1988 році була спроба створити МЖК, але в нас немає коштів, документації, своєї будівельної організації. Загалом на черзі стояло 6 чоловік: В. Гуцу, В. Клименко, М. Бурдук, І. Бурдук, А. Улановський, С. Кордюков. У минулому році поза чергою виділена квартира інваліду війни М. Луценку.

У 1991 році ми плануємо почати будівництво 16-квартирного будинку. Але — за рахунок державних капіталовкладень. Та чи будуть вони?

Стосовно «афганців», то вони — «першочергові», так само, як і вчителі, молоді спеціалісти, чорнобильці...

На мою думку, уряд, приймаючи рішення, повинен був конкретизувати строки і черговість надання житла воїнам-інтернаціоналістам, тоді б не було ніякої плутанини.

Товари ж відпускаються учасникам війни згідно з нормами «Тимчасового положення...».

В. Гуцу: Тільки не зрозуміло, чому у Добрянці я бачив для «афганців» цукерки, казу, гречку, а у Вільшанці цих продуктів ми не можемо придбати?

— А чому першому секретареві райкому ЛКСМУ (МДС) не скористатися своїм «телефонним правом», подзвонивши по телефону 9-13-42 до голови райспоживспілки Олександра Іва-

новича Бужана, вимагаючи пояснень? Чи задовольнять вони нас — інша справа.

У нас, на жаль, не перевелися й нечисті на руку люди.

— В. Гуцу: Чесно кажучи, набридли безрезультатні клопотання.

Повернувшись до свого кабінету, Василь справді вирішив скористатися телефоном. Відрекомендувався таємничому невідомцю з райспоживспілки, котрий розкривати своє інкогніто не поспішав. Спитав про велику різницю асортименту товарів для «афганців» між Добрянкою та Вільшанкою. Відповісти пообіцяли через декілька хвилин. П'ять хвилин мовчання, потрібних, мабуть, для того, щоб з кимось порадитися. Потім — найпростіша відповідь:

— У минулому місяці ми отозарювали Добрянку та інші села району, у цьому будемо — Вільшанку.

Проводжаючи мене до машини, Василь говорить:

— Щоб розібратися, тут, мабуть, потрібні Шерлок Холмс та доктор Ватсон. Але зрозумій: люди ходять до магазинів, стоять у чергах, підробляють у домашньому господарстві, користуються допомогою родичів — і майже нічого не мають.

Люди, котрі під час непотрібної війни носили лише «райкомівську уніформу» — хутряну шапку (яку колишній воїн, згідно з «...Положеннями», має право купити 1 шт. на 5 років) на пільгових умовах — не маючи тут ні підсобного господарства, ні родичів, котрих ми не бачимо у чергах, чомусь не бідують. То звідки воно в них береться?

Що ж робити? Не брати ж знову автомата та йти в атаку, щоб здобути імпортовані унітаз та кіло ковбаси або пачку цигарок?

Редакційна «Волга» виїхала за межі райцентру. З динаміків приймача ліне мрійливо-ностальгічний голос Джо Дасена, того самого, котрий «повернув коханню романтику». І мені подумалося: а може й справді, все це десь є — ніжне кохання, красивий одяг на гарних, здорових людей, чисте море, ласкаве сонце, щирість почуттів і безмежне щастя життя, яке минає не лише у біганині по магазинах та боротьбі з побутовими труднощами?

Можливо, десь і є, але не у наших забутих Богом і людьми глухих районах. А тут — порепані від щоденної тяжкої праці жіночі руки, відсутність найнеобхіднішого для прожитку.

Нам стає зараз все важче, дефіцит товарів породжує дефіцит віри у людей та довіри до керівництва, котре приймає рішення, які не можуть бути виконані.

Може, у нашому випадку на ці проблеми зможе звернути увагу обком комсомолу та обласна рада воїнів-інтернаціоналістів, щоб якісь допомогти людям?

Т. ЛЕОНІДОВ.

## Вівторок

11 ГРУДНЯ

▲ УТ 9.00 — Новини. 9.20 — Музичний фільм «Весілля союно». 10.35 — Шкільний екран. 8 кл. Фізика. Будова атома. 10.55 — Доброго вам здоров'я. Обережно, грип. 11.25 — Маленький концерт. 11.40 — Шкільний екран. 7 кл. Російська література. 12.15 — Співає Н. Суржина. 16.00 — Новини. 16.15 — Для дітей. «Веселна». 16.45 — Телефільм «Один серед дзеркал». 17.20 — Знайомтеся: скаути. Ірландські скаути в гостях у Дніпропетровських школярів. 18.00 — Резерв. 18.05 — В. Білін. Вокальний дилітх. 18.45 — Анонс нової науково-пізнавальної програми. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Танцює народний артист УРСР М. Прядченко. 20.10 — Рушувати чи будувати? Громадсько-політична програма. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Чемпіонат СРСР з баскетболу. «Будівельники» (Київ) — «Строитель» (Куйбишев). 2-й тайм. 21.40 — Ретрокінозал. Художній фільм «Весна на Зарічній вулиці». 23.10 — Вечірній вісник.

## середа

12 ГРУДНЯ

▲ УТ 9.00 — Новини. 9.10 — Документальний фільм «Буду щасливим якщо...». 10.15 — Старовинні

арії. 10.35 — Шкільний екран. 11 кл. Основа інформатики і обчислювальної техніки. 11.05 — Глас А. Виноуров. 11.15 — Художній фільм «Восно-польовий роман». 16.00 — Новини. 16.15 — Народні таланти. Жіночий вокальний ансамбль м. Лазурне. 16.50 — Телефільм. 17.00 — Поговоримо відверто. Що діяється наші діти? 17.30 — Для дітей. В. Павловський. «Лисенятно-шалапут». Вистава Кіровоградського обласного театру ляльок. (Кіровоград). 18.10 — «День за днем». (Кіровоград). 18.30 — Усім миром. Соціальний захист в умовах переходу до ринку. Передача 2. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Зустрач з делегатами XXVIII з'їзду Компартії України. 20.45 — На добраніч, діти! 21.05 — З телетайпу МВС. 21.20 — Віночок українських пісень. 21.40 — Кінокомедія «Діамантова руна». 23.15 — Вечірній вісник.

## четвер

13 ГРУДНЯ

▲ УТ 9.00 — Новини. 9.20 — Резерв. 9.25 — Чиста криниця. 9.55 — Телеклуб української пісні «Пломін». 16.00 — Новини. 16.10 — Для дітей. «Веселна». 16.40 — «Шляхом оновлення». (Кіровоград). 17.10 — Протистояння. 18.00 — Виступає дитячий кримсько-татарський фольклорний колектив. 18.30 — Актуальна камера. 19.00 — На XXVIII з'їзді Компартії України Другий етап. Відеорепортаж. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Молодіжна студія «Гарт». У перерві — 22.00 — Новини.

## п'ятниця

14 ГРУДНЯ

▲ УТ 9.00 — Новини. 9.20 — Концерт камерної музики. 9.40 — Ш. Нурмуратов. «Діамантове кільце на високоних грудях». Телевистава. 10.30 — Художній фільм «Весна на Зарічній вулиці». 16.00 — Новини. 16.10 — На допомогу школі. Музика. Творчість С. Людкевича. 16.45 — Телефільм «Скарб Боговаленської заплави». 17.15 — Рекрутські пісні. 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.20 — Телефільм «Завдяки силі волі». Про підготовку до міжнародного велопробігу. (Кіровоград). 18.30 — Усім миром. 19.00 — Актуальна камера. 19.45 — Концерт оркестру народних інструментів УТ і Р. 20.10 — Час рішення — час дій. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Земле моя. Відповіді на листи телеглядачів. 21.45 — СНІД — чума XX віку. 21.45 — П. Москаль. «Сільська честь». Вистава. 23.05 — Вечірній вісник.

## субота

15 ГРУДНЯ

▲ УТ 9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — На хвилі дружби. Волзький російський народний хор. 10.20 — Художній фільм «Людина з бульвару Наполеона». 11.55 — Художня панорама. Ступлятор М. Степанов. 12.50

— Новини. 13.00 — Інтерв'ю на актуальну тему з головою ради федерації незалежних профспілок України А. М. Ковалевським. 13.30 — Доброго вам здоров'я. Профілактика і лікування цукрового діабету. 14.00 — М. Старицький. «Не судилось». Вистава. 16.05 — Музичний фільм «Манускрипт». 17.10 — «Вісвіти». Мистецький альманах. 18.40 — Чарівні звуки українського романсу. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Телетурнір «Сонячні кларнети». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Чемпіонат СРСР з баскетболу. «Будівельники» (Київ) — ЦСКА. 2-й тайм. 21.40 — З телетайпу МВС. 21.55 — Художній фільм «Клуб жінок». 1 серія. 22.55 — Вечірній вісник.

## неділя

16 ГРУДНЯ

▲ УТ 9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — «У неділю вранці». Інформаційно-музична програма. 10.50 — Науково-популярний фільм «Мова тварин». 11.55 — Б. Лятошинський. Симфонія № 3. 12.45 — Мультифільм «Лисиця». 12.55 — Новини. 12.05 — Для дітей. «Канал «Д»». 14.30 — Село і люди. 15.15 — «Ви нам писали». Музична програма за списками глядачів. 16.00 — Служба солдатська. 17.00 — Концерт джазової музики. 17.50 — Жнає слово. Відеорепортаж про літературно-мистецький вечір. 18.45 — Телефільм. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Здрастуй хор. 20.00 — Телеспортсмена. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Художня гімнастика. 21.30 — Резерв. 21.40 — Художній фільм «Клуб жінок». 2 серія. 23.00 — Вечірній вісник.



3 10 по 16 грудня

## понеділок

10 ГРУДНЯ

▲ УТ 16.00 — Новини. 16.10 — Сонячне коло. 16.40 — «День за днем». (Кіровоград). 17.00 — Права громадянина. 17.30 — Музичний фільм «То земля моя». 18.00 — На нівельській хвилі. Інформаційний випуск. 18.30 — Ще раз про кохання. Музична передача. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Сьогодні і останній». Проблеми міських мостобудівників. 20.15 — Реллама. 20.30 — Співає А. Вескі. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Ровенщина сьогодні і завтра. 21.40 — Все про кіно. 22.50 — Вечірній вісник.





НА  
ДОЗВІЛЛІ

## ГОРОСКОП НА ГРУДЕНЬ

### КОЗЕРОГ (22.12 — 20.1)

Ваше особисте життя багате на події. В грудні спостерігається ніби дзеркальне відображення того, що відбувалося у січні-лютому: січневий успіх може виявитись прорахунком і навпаки. У діловому відношенні перша половина місяця виявляється значно кращою за другу. В останній тиждень року ймовірно прихильність та підтримка з боку впливової особи. Щасливий випадок може трапитись 13—15-го, а 17—19-го та 24-го слід бути обережнішими навіть у своїх висновках: вони можуть вивести на хибний шлях. 20—23-го можлива удача, а 31-го — неприємна випадковість.

### ВОДОЛІЙ (21.1 — 19.2)

Місяць, який вимагає великої обережності в нових знайомствах. Непередбачені труднощі, ускладнення на роботі, необхідність погашати борги роблять грудневе життя бігом на місці. У другій половині місяця не виключені тертя з начальством. Щасливі випадки концентруються ближче до 14-го, нещасливі — 18, 19, 24. В останні дні року є шанс закохатись, до того ж ваш обранець може бути значно старшим за вас. 31-го велика небезпека підвернутися або розтягнути ногу.

### РИБИ (20.2 — 20.3)

Місяць смалих планів і надій, особливо у зв'язку з прибутками, що намічаються у новому році. Після 15-го поради друзів скоріше нашкодять, аніж допоможуть. Складна обстановка

виникає 17—19-го: найімовірніше, що випадок, який уявляється щасливим, може виявитись лише спокусливою принамою. У складній ситуації грудня краще відмовитись від можливої вигадки, ніж потрапити у безвихідь. Незважаючи на це, в останній тиждень року Рибам щастить.

### ОВЕН (21.3 — 20.4)

Досить складний для вас місяць. Ви дуже обтяжені роботою, до того ж у першій половині грудня можливе далека та не дуже приємна подорож. Постійне нервово напруження може викликати ускладнення у взаємовідносинах з найближчим оточенням. Бюджет у цьому місяці дуже обмежений, 2—4-го підвищена небезпека дорожньо-транспортного випадку. Періоди 17—19-го та 24—31-го загрожують неприємностями на роботі.

### ТЕЛЕЦЬ (21.4 — 21.5)

Місяць напружений, навіть кризовий, але із загальним позитивним балансом. Можливо, ви переглянете свій спосіб життя. У Тельців, котрі замислили змінити місце проживання, ймовірно, будуть ускладнення, особливо у другій половині місяця. Далеку подорож краще здійснити у першій половині грудня. Несподіванка можлива 16—19-го. Якщо вона трапиться у мандрівці, то навіряд чи виявиться приємною. 2-го та 31-го є небезпека стати жертвою крадіжки, тож будьте уважні.

### БЛИЗНЮКИ (22.5 — 21.6)

Дуже багатий на події місяць.

Доведеться чимало поспілкуватись з офіційними інстанціями. Можливі несподівані грошові надходження, але й вони будуть пов'язані з бюрократичною тяганиною. Імовірно обтяжені обов'язки на кшталт давання свідчень. Згущування обставин можливі 15—20-го. Краще не вирушати в дорогу 1—3-го, 16—19-го та 30—31-го.

### РАК (22.6 — 23.7)

Грудень завдасть вам неприємностей. Напружені відносини з усілякими партнерами, у тому числі й із близькими родичами. Майже неминучий зрив намічених планів, можливі серйозні незгоди з друзями. Емоційно найбільш важкий період 17—20-го. Активні дії 2-го та 31-го можуть лише зіпсувати настрої, тому краще зачекати. Розрада у грудні — стабільність фінансового стану. 2-го та 31-го пізні прогулянки наодинці протипоказані.

### ЛЕВ (24.7 — 23.8)

Місяць широких можливостей. Імовірно просування по службі та покращення матеріального стану. Тільки б не захворіти — інакше все везіння піде нанівець. Профілактика, обережність, розважливості — три головних гасла у грудні. Найкращий час, коли ви у формі і все вдасться, — перша половина місяця. 17—19-го краще утриматись від прийняття серйозних рішень: можливий серйозний прорахунок. 2-го та 31-го небажане зловживання алкогольними напоями.

(Закінчення буде).

## VIDEO

м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71.

### НЕДІЛЯ, 9 ГРУДНЯ

10.00 «Флеш Гордон». Мультфільм.  
11.30 «Супермен-4». США.  
13.30, 17.30 «Рімо — неозброєний і небезпечний». Бойовик.  
15.30 «Нактусовий Джек». Вестерн. Фільм за участю А. Шварценеггера.  
19.30 «Космічні яйця». Фантастика.  
21.30 «Перемоги будь-що». 2 серія.

### ПОНЕДІЛОК, 10 ГРУДНЯ

10.00 «Том і Джеррі». Мультфільм.  
11.30 «Рімо — неозброєний і небезпечний». США. Бойовик.  
13.30, 17.30 «Червона спека». У головній ролі А. Шварценеггера.  
15.30 «Божевільний Макс». 1 серія. США. Фантастика.  
19.30 «Поліцейська академія». 1 серія. США. Комедія.  
21.30 «Ніколи не зарікайся». США. Бойовик. (Агент 007).

### ВІТРОК, 11 ГРУДНЯ

10.00 «Том і Джеррі». Мультфільм.  
11.30 «Смертельний мисливець». 1 серія. Бойовик.  
13.30, 17.30 «Новий кулак люти». В головній ролі Д. Чен.  
15.30 «Божевільний Макс». 2 серія. США. Фантастика.  
19.30 «Поліцейська академія». 2 серія. США. Комедія.  
21.30 «Восьминіжка». США. Бойовик. (Агент 007).

### СЕРЕДА, 12 ГРУДНЯ

10.00 «Том і Джеррі». Мультфільм.  
11.30 «Смертельний мисливець». 2 серія. Бойовик.

13.30, 17.30 «Бійка у Бетл-Крік». У головній ролі Д. Чен.  
15.30 «Божевільний Макс». 3 серія. США. Фантастика.  
19.30 «Поліцейська академія». 3 серія. США. Комедія.  
21.30 «Діаманти залишаються назавжди». Бойовик. (Агент 007).

### ЧЕТВЕР, 13 ГРУДНЯ

10.00 «Робін Гуд». Мультфільм.  
11.30 «Помста німця». У головній ролі Шо Коцугі.  
13.30, 17.30 «Загін фантастичного призначення». У головній ролі Д. Чен.  
15.30 «Смертельна зброя». 1 серія. США. Бойовик.  
19.30 «Поліцейська академія». 4 серія. США. Комедія.  
21.30 «Живи і помри». США. Бойовик. (Агент 007).

### П'ЯТИЦЯ, 14 ГРУДНЯ

10.00 «Аліса у країні чарів». Мультфільм.  
11.30 «Зоряні війни». 1 серія. США. Фантастика.  
13.30, 17.30 «Точне влучання». У головній ролі Д. Чен.  
15.30 «Смертельна зброя». 2 серія. США. Бойовик.  
19.30 «Поліцейська академія». 5 серія. США. Комедія.  
21.30 «Лише для твоїх очей». США. Бойовик. (Агент 007).

### СУБОТА, 15 ГРУДНЯ

10.00 «Пінокіо». США. Мультфільм.  
11.30 «Зоряні війни». 2 серія. США. Фантастика.  
13.30, 17.30 «Нінзя на полях смерті». Бойовик.  
15.30 «Танго і Кеш». У головних ролях С. Сталлоне, К. Рассел.  
19.30 «Поліцейська академія». 6 серія. США. Комедія.  
21.30 «Живі вогні». США. Бойовик. (Агент 007).

### НЕДІЛЯ, 16 ГРУДНЯ

10.00 «Попелюшка». Мультфільм.  
11.30 «Зоряні війни». 3 серія. США. Фантастика.  
13.30, 17.30 «Нінзя-8». Бойовик.  
15.30 «Сліпа лють». США. Бойовик.  
19.30 «Рекрути». США. Комедія.  
21.30 «Місячний гонщик». США. Бойовик. (Агент 007).

Н. Н. ЄВРЕЙНОВ



(Продовження. Початок у № 50 ц. р.).

Прав был Курлов, когда советовал Столыпину «не делать этого, так как такой доклад, содержащий только данные о частной жизни Распутина, произвел бы на царя впечатление, будто хотят очернить в его глазах человека, к которому он благоволил. Столыпин меня не послушал, — сетует Курлов в своих воспоминаниях, — но когда вечером вернулся из Царского Села, то призвал меня к себе и сказал, что я был совершенно прав: выслушав доклад о Распутине, царь не сказал ни одного слова, а велел перейти к докладу о текущих делах».

Не подействовали на царя и газетные разоблачения «подвигов» знаменитого старца, начавшиеся в 1910 г., когда стали писать о нем, по выражению б. иеромонаха Илиодора, «весьма срамные вещи».

Выступление А. И. Гучнова с думской трибуны, когда сей лидер октябристов, в достаточно прозрачных выражениях, посмел осудить «высшие сферы» за сношения их с Распутиным, привело лишь к тому, что, по указанию свыше, были приняты меры к охране личности «святого», а селый грешник был поставлен под негласный надзор.

Ректор духовной академии о. Феодан, раскусивший, наконец, Распутина должным образом и принесший пред «высочайшими особами» как бы «покаянную» в рекомендации им некогда сомнительного «праведника», навлек тем на себя жестокую опалу и, несмотря на все свои заслуги, несмотря на то, что служил раньше духовником самой императрицы, был вскоре после этого перемещен, вернее сослан (по постановлению Синода) в Таврическую губернию. («Царица выгнала от себя, когда он начал говорить про Гришу неподобающее», сообщает Илиодор в памятной записке, послужившей конспектом для книжки «Святой черт»).

Не преуспел в избавлении Романовых от ига этого «святого» и В. Н. Коновцов, в бытность свою председателем совета министров.

По словам б. французского посла Палеолога — друга Коковцова — последний 1-го марта 1912 г. умолял царя разрешить ему отослать Григория обратно в его родную деревню. — «Это шарлатан и негодяй наихудшей породы. Общественное мнение против него. Газеты...» Царь прервал своего министра презрительной улыбкой: «Вы обращаете внимание на газету?». «Да, государь, когда они нападают на моего государя и от этого страдает престиж его власти. А в данном случае наиболее лояльные газеты оказываются наиболее суровыми в своей критике». С скупым видом царь опять прервал его: «эти критики бессмысленные. Я знаю Распутина». Коковцов не знал, стоило ли продолжать. Однако он закончил: «государь, ради династии, ради вашего наследника, умоляю вас, дайте мне принять необходимые меры, чтобы Распутин вернулся в свою деревню и никогда больше не возвращался». Царь ответил холодно: «Я ему сам скажу, чтобы он уехал и не приезжал больше». — «Должен ли я считать это решением вашего величества?». — «Это мое решение». Затем, посмотрев на часы, которые показывали половину первого пополудни, царь проткнул Коковцова руку: «До свидания. Владимир Николаевич, я вас больше не задерживаю».

В 1911 г. сам вернейше-подданный иеромонах Илиодор, бывший смиренным поклонником «святого простеца», решил, наконец, с царями сцепиться и «их дернуть за то, что они с такою сволочью, как Григорий Распутин, возятся». — «Посмотрю, — говорил он епископу Гермогену в Царцыне, — откажутся они от этого подлеца или нет. А то это что же: мы за них здесь умираем, изводимся, а они там бог знает, что разделяют с распутиком...».

План Илиодора и Гермогена — раз навсегда скомпрометировать Распутина в глазах царей, уличив его перед свидетелями в блуде, мерзостях и злоупотреблении священным сосудом — самодержавия, — был выполнен блестяще, как в кабинете Гермогена, куда Распутин замяли хитростью и избили, в довершение анушения, крестом по голове, так и в соборе, где его заставили покаяться перед мощами не переступая порога царских дворцов. Но результаты такого «шельмования» оказались самыми плачевными для его инициаторов: «Николай II, поверив Распутину, что на жизнь его было совершено заисливыми пастырями похищение, — заточил Илиодора во Флоренцеву пустынь, а самого Гермогена — в Жировицкий монастырь».

В 1914 году всплыли перед читающей публикой новые разоблачения «старца», в связи с которыми, а не вымысленным похищением на его жизнь. Обвинялась портиха из Царцына Хиония (Феония) Кузьминична Гусева (28-ми лет), сифилитичка, с провалившимся носом, мстившая Распутину отчасти за поруганную честь некоей монахини Ксенни, отчасти за отвергнутые ласки самой Хионии («не пускать эту рожу», — приказал разборчивый «старец»). Гусева пробралась на родину Распутина и ранила его в живот кинжалом, метившим, повидимому, в половые органы (оказался задетым мочевого пузыря).

«Так как вообще с мнением Гусевой о разделке с Гришкой я был согласен, — пишет Илиодор в своих записках («Святой черт»), — то не препятствовал, когда в октяб্রে месяце 1913 года среди моих гостей образовалась компания из обитых Распутиным девушек и женщин для оскорбления «блаженного старца». Компания эта уже была готова и «делу», уже были пошиты великосветские платья, как явился предатель Синицын... Он донес об этом Распутину... И дело провалилось... Хиония же Гусева тогда же решила дело поставить на очередь и хотя одной, — а довести его до конца».

Когда, в связи с этим похищением на Распутина, «Биржевые Ведомости» откликнулись дать место столь скандальным данным о подвигах придворного «святого», что ни у кого уж не осталось сомнения в овечьей маске этого «волка», — Николай II (осведомленный в то время министром юстиции И. Г. Щегловитовым о ходе следствия) остался в результате все-таки непоколебленным в своей любви и преданности и пострадавшему «старцу». Газетам же с тех пор было строжайшим образом предписано не смеять касаться более личности Г. Е. Распутина, переименованного к тому времени свою предательскую кличку на фамилию Новых».

(Далі буде).

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМУ (МДС).

На украинском языке.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,  
м. Кировоград,  
вул. Луначарського, 36.

Телефоны: редактора — 2-54-26; ответственного секретаря — 2-27-65; сектор: коммунистического, військово-патриотического воспитания — 4-66-79; культуры, морали та студентської молоді — 2-29-92; комсомольского життя та економіки — 2-04-84, 4-64-21; спорту — 4-64-21; учнівської молоді — 2-59-82; соціальних проблем — 4-66-79; фотолaboratorії — 4-94-94; оголошень — 4-28-98; чорно-торської — 3-61-83.

В. о. редактора  
І. КУЦЕНКО.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоград. «Вісник» об'єднаному Компартії України, м. Кіровоград, вул. Глібини, 2.

Газета виходить щосуботи.

Зам. № 641.

Індес 61103.

Тираж 25 100.